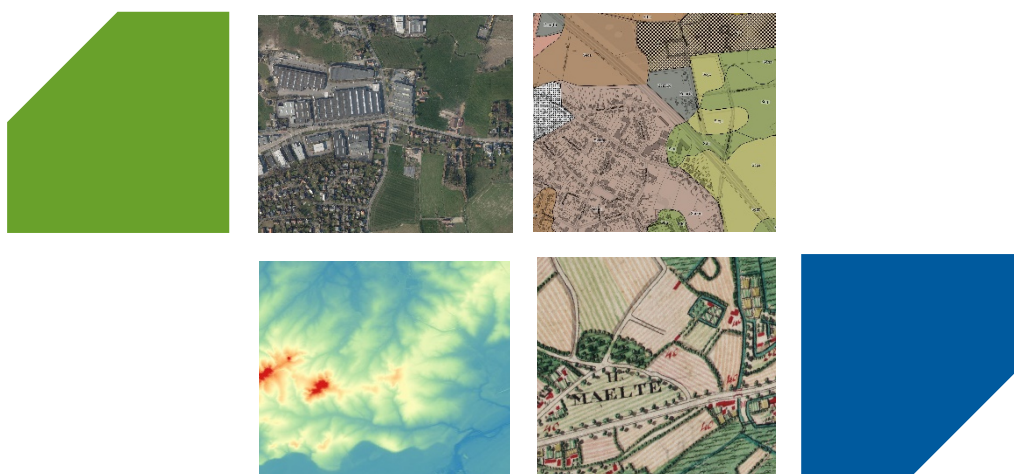

ARCHEOLOGIENOTA TALINGPARK, GRASMUSSTRAAT, SPECHTSTRAAT, DUIVENSTRAAT, MEZENSTRAAT, CEINTUURLAAN, BINNENLAAN EN ZWALUWSTRAAT TE GENK

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 2209

Rapport opgemaakt door:

Mevrouwhofstraat 1a
3511 Hasselt

Projectcode:

Intern: 37782

Extern: 23637

AOE: 2024B366

COLOFON

Titel

Archeologienota

Talingpark, Grasmusstraat, Spechtstraat, Duivenstraat, Mezenstraat, Ceintuurlaan, Binnenlaan en
Zwaluwstraat
te Genk

Auteur

Layla Valvekens

Projectcodes

Intern: 37782

Extern: 23637

Agentschap Onroerend Erfgoed: 2024B366

Plaats en datum

Hasselt, februari – maart 2024

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 2209

ISSN 2406-3940

Alle afbeeldingen zijn aangeleverd door ABO nv tenzij anders aangegeven.

RAPPORTFICHE

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	14/02/2024	Interne draft
v1	27/02/2024	Externe draft
v2	07/03/2024	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Layla Valvekens
Business Unit Manager	Glenn De hooghe
Kwaliteitscontrole	Melissa Lamberts
General Director	Patrick Hambach

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1 Verslag van resultaten	1
1 Inleiding	8
1.1 Administratieve gegevens	8
1.2 Aanleiding van het onderzoek en wettelijk kader	8
1.3 Afbakening van het projectgebied	9
1.4 Doel van het onderzoek en onderzoeksstrategie	9
2 Aard van de bedreiging	11
2.1 Huidige situatie	11
2.2 Toekomstige situatie	12
3 Landschappelijke analyse	21
3.1 Topografische situering	21
3.2 Bodemkundige situering	24
4 Archeologische voorkennis	29
4.1 Historische achtergrond	29
4.2 Inventarissen onroerend erfgoed	29
4.3 Cartografische en iconografische bronnen	36
4.4 Recente landschapsveranderingen	40
5 Besluit	44
6 Bibliografie	46
DEEL 2 Programma van maatregelen	47
1 Inleiding	48
2 Gemotiveerd advies	50
3 Bijkomende bepalingen	51
3.1 Vondstmelding	51
4 Kwaliteitscontrole en ondertekening	52

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied	9
Figuur 2: Meest recente luchtfoto (2023) met aanduiding van het projectgebied.....	12
Figuur 3: Overzicht nieuwe toestand Talingpark, Grasmusstraat en Spechtstraat (Bron: initiatiefnemer)	15
Figuur 4: Overzicht nieuwe toestand Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat (Bron: initiatiefnemer).	15
Figuur 5: Overzicht nieuwe toestand Mezenstraat (Bron: Initiatiefnemer).....	16
Figuur 6: Overzicht nieuwe toestand Duivenstraat (N = rechts) (Bron: Initiatiefnemer)	16
Figuur 7: Dwarsprofiel nieuwe situatie Duivenstraat (Bron: Initiatiefnemer).....	17
Figuur 8: Overzicht nieuwe toestand ter hoogte van het plein te Talingpark (je kijkt in noordelijke richting) (Bron: Initiatiefnemer)	18
Figuur 9: Overzicht van de bestaande kolk en de nieuwe toestand (Bron: Initiatiefnemer).....	19
Figuur 10: Overzicht nieuwe situatie waarbij er ingesneden wordt in de bestaande rijweg om de PVC buizen met diameter 160 mm te plaatsen op een diepte van ca. 60 cm-mv. (Bron: Initiatiefnemer)	20
Figuur 11: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied	21
Figuur 12: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, macroniveau	22
Figuur 13: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, microniveau	22
Figuur 14: Hoogteprofiel Talingpark NW-ZO.....	23
Figuur 15: Hoogteprofiel Duivenstraat NZ.....	23
Figuur 16: Hoogteprofiel Mezenstraat WO	23
Figuur 17: Hoogteprofiel Ceintuurlaan- Binnenlaan NW-ZO	23
Figuur 18: Hoogteprofiel Zwaluwstraat-Binnenlaan NZ.....	23
Figuur 19: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied	24
Figuur 20: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied	25
Figuur 21: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het projectgebied	26
Figuur 22: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het projectgebied	26
Figuur 23: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied	27
Figuur 24: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied	27
Figuur 25: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied	28
Figuur 26: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied. (IOE, 2024).	30
Figuur 27: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving. (CAI, 2024).	32
Figuur 28: Visuele weergave van de gepubliceerde archeologienota's en nota's in dichte omgeving. (CAI, 2024).....	35
Figuur 29: Frickx-kaart met aanduiding van het projectgebied	37
Figuur 30: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied	38
Figuur 31: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied	38
Figuur 32: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied	39
Figuur 33: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied.....	39
Figuur 34: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied.....	40
Figuur 35: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied.....	41
Figuur 36: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied.....	41
Figuur 37: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied	42
Figuur 38: Orthofotomozaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied	42
Figuur 39: Meest recente orthofotomozaïek (2023) met aanduiding van het projectgebied	43

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen	14
Tabel 2: Tabel met de locatie van het onroerend erfgoed gelegen op of direct langs het projectgebied. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed, 2024)	32
Tabel 3: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied (Centrale Archeologische Inventaris 2022).....	33
Tabel 4: Overzicht van de publicaties in de omgeving van het projectgebied (Inventaris Onroerend Erfgoed, 2024).....	36

1 INLEIDING

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectgegevens	
Naam + adres projectgebied	
- Straat + nr.:	Talingpark, Grasmusstraat, Spechtstraat, Duivenstraat, Mezenstraat, Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat
- Postcode:	3600
- Fusiegemeente:	Genk
Lambertcoördinaten (1972; EPSG:31370)	Bereik: X Minimum: 230.478,175500 Y Minimum: 188.328,906300 X Maximum: 231.011,167400 Y Maximum: 188.856,373499
Kadaster	
- Gemeente:	Genk
- Afdeling:	8 AFD/GENK
- Sectie:	A
- Percelen:	Niet van toepassing, het volledige projectgebied is gelegen binnen openbaar domein
Onderzoekstermijn	Februari – maart 2024
Oppervlakten:	- Betrokken percelen: Openbaar domein - Projectgebied: 25.197,18 m² - Geplande bodemingreep: 25.197,18 m² - Lengte lijntracé: 1.265 m - Onderzoeksgebied: /

1.2 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK EN WETTELIJK KADER

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. De geplande werkzaamheden aan de Talingpark, Grasmusstraat, Spechtstraat, Duivenstraat, Mezenstraat, Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat

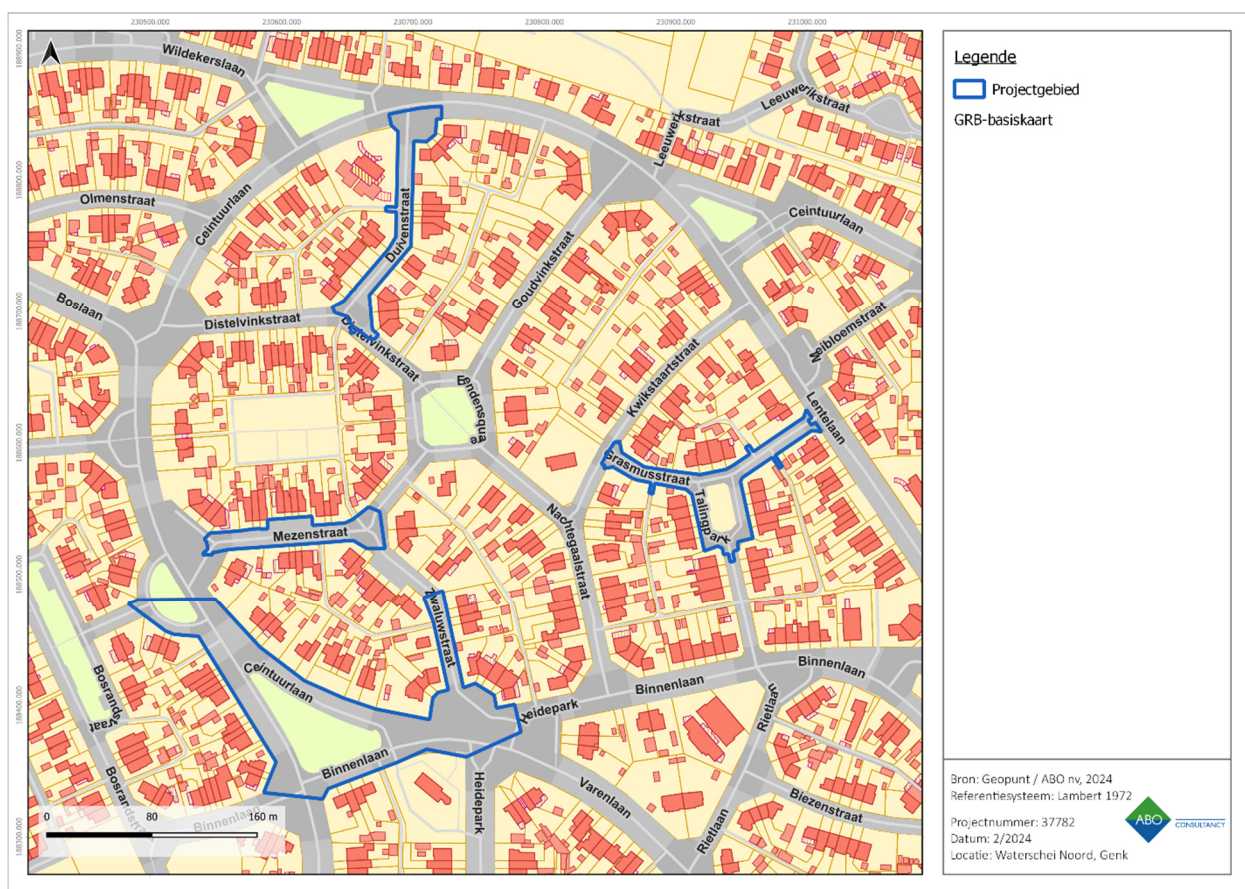
te Genk houden het verwijderen van de huidige verharding, de heraanleg met een licht gewijzigde indeling van het straatbeeld en het realiseren van wadi's in. Daarnaast zal eveneens het plein van Talingpark deels uitgegraven en op enkele locaties opgehoogd worden. De geplande werken van 25.197,18 m² worden beschouwd als een ingreep in de bodem.

Het projectgebied valt buiten een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Verder bevindt het zich buiten een definitief of tijdelijk beschermde archeologische site en buiten een vastgestelde

archeologische zone. De geplande werken hebben betrekking op een zone gelegen in woongebieden. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze werken van toepassing zijn de 3.000 m² overschrijdt, de lijninfrastructuur langer is dan 1.000 m en de geplande werken meer dan 1.000 m² zullen inhouden, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het bureauonderzoek moet uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor het projectgebied

1.3 AFBAKENING VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied komt overeen met het openbaar domein (Genk, afdeling 8 AFD/GENK, sectie A) dat gelegen is aan de Talingpark, Grasmusstraat, Spechtstraat, Duivenstraat, Mezenstraat, Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat bestaande uit wegen, groenzones, parkeerplaatsen en groene pleinen (Figuur 1). In totaal beslaat het projectgebied een oppervlakte van ca. 25.197,18 m².

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied

1.4 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Deze archeologienota heeft als doel na te gaan welke archeologische resten er te verwachten zijn ter hoogte van het projectgebied en in welke mate deze bedreigd worden door de nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek in deze archeologienota heeft drie objectieven:

- Er wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied;
- Er wordt nagegaan welke bewaring te verwachten is en in welke mate ze bedreigd worden door de geplande bodemingrepen;

- Er wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

De gegevens waarop het onderzoek gebaseerd is, worden gehaald uit de door de initiatiefnemer aangeleverde plannen in combinatie met bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten. Het is steeds de bedoeling om het archeologisch verwachttingsprofiel te confronteren met de aard van de geplande werken om zo de impact ervan op het bodemarchief te bepalen.

De volgende stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachttingsprofiel op te stellen:

- Een studie van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het projectgebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe worden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- Een studie van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het Projectgebied (hfst. 4). Hierbij worden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt een advies geformuleerd omtrent een eventueel archeologisch vooronderzoek, een vervolgonderzoek, een *in situ* bewaring of een 'geen maatregelen'.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

De plannen van de bestaande toestand en de ontwerpplannen van de nieuwe situatie die zijn aangeleverd door de initiatiefnemer zijn als bijlagen toegevoegd aan deze archeologienota om de leesbaarheid te garanderen. De dieptes van de rioleringen die op deze plannen zijn weergegeven zijn exclusief de fundering. Om de uit te graven diepte te bepalen dient hier ca. 50 cm bijgeteld te worden. De diepte van de rioleringen die op de plannen, in de tekst, tabellen en figuren hieronder worden aangegeven staan voor de BOK (binnenkant van de onderkant van de buis) tenzij anders vermeld.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

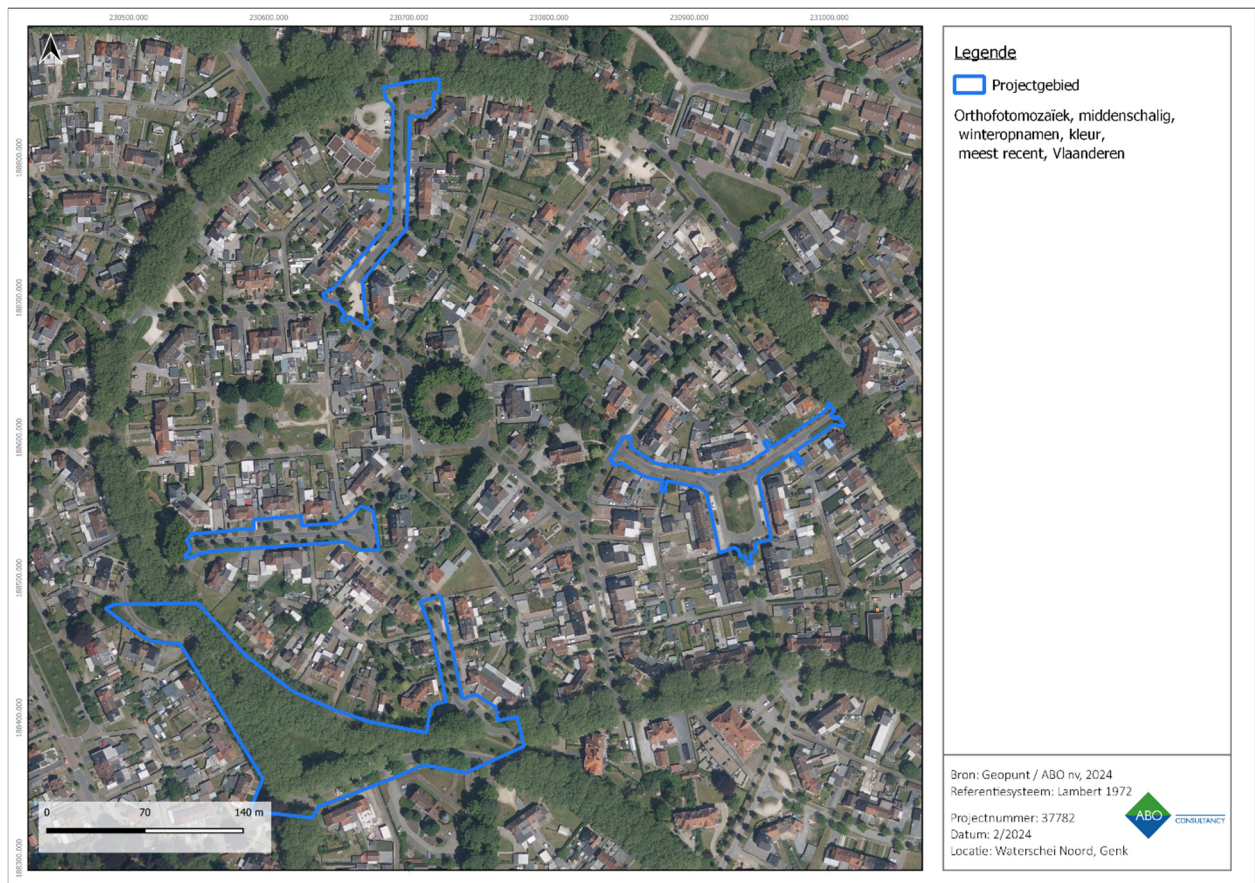
Het projectgebied omvat een tuinwijk te Genk, meer bepaald Waterschei Noord. Een eerste zone binnen het projectgebied bestaat uit Talingpark met de Grasmusstraat en een klein deel van de Spechtstraat. Talingpark bestaat momenteel uit een grasplein met daarrond een tweerichtingsstraat. Hier bevinden zich parkeerplaatsen parallel naast de weg. De bestaande weg bestaat uit een asfaltverharding van ca. 4 meter breed met daarnaast parkeerplaatsen en een voetpad. De asfaltverharding heeft een verstoringsdiepte van ca. 40 cm-mv. De groenzones naast de weg bevinden zich momenteel in een verhoging en hebben een gemiddelde verstoringsdiepte van 30 tot 40 cm-mv. Indien er zich hierin bomen bevinden kan dit dieper zijn, afhankelijk van de grootte van de boom. Het verkeer is in de Grasmusstraat en Spechtstraat eveneens tweerichtingsverkeer. Hier is de rijweg ook 4 meter breed ter hoogte van de gewone weg en 4,5 meter ter hoogte van de servitudewegen.

Een tweede zone van het projectgebied bevindt zich ter hoogte van de Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat. De wegenis bestaat hier eveneens uit asfaltverharding met een verstoringsdiepte van ca. 40 cm-mv. Er bevinden zich twee groenzones te midden van de wegen. Deze bevinden zich op een verhoging met een daarrond een bomenrij bestaande uit platanen. De groenzones hebben een gemiddelde verstoringsdiepte van ca. 30 tot 40 cm-mv. Indien er zich hierin bomen bevinden kan dit dieper zijn, afhankelijk van de grootte van de boom. De Zwaluwstraat bestaat uit asfalt en heeft een breedte van ca. 4,30 meter. Aan weersijden van de straat bevinden zich verhoogde groenzones met bomen. In het zuidelijke deel van de Zwaluwstraat bevindt zich een kleine parking bestaande uit slechts enkele parkeerplaatsen.

Een derde zone van het projectgebied omvat de Mezenstraat. Hier bestaat de rijweg eveneens uit asfalt met aan weersijden van de weg verhoogde groenzones met bomen. De asfaltverharding heeft een verstoringsdiepte van ca. 40 cm-mv. De groenzones hebben een gemiddelde verstoringsdiepte van ca. 30 tot 40 cm-mv. Indien er zich hierin bomen bevinden kan dit dieper zijn, afhankelijk van de grootte van de boom. Deze straat is een tweerichtingsstraat en er is hier eveneens een kleine parking ten noorden van de straat met ongeveer vier parkeerplaatsen.

Het vierde zone van het projectgebied bevindt zich ter hoogte van de Duivenstraat. Hier bestaat de verharding eveneens uit asfalt en zijn de groenzones verhoogd met enkele bomen. De asfaltverharding heeft een verstoringsdiepte van ca. 40 cm-mv. De groenzones hebben een gemiddelde verstoringsdiepte van ca. 30 tot 40 cm-mv. Indien er zich hierin bomen bevinden kan dit dieper zijn, afhankelijk van de grootte van de boom. Het is een straat waar tweerichtingsverkeer mogelijk is en met parkeergelegenheid in de parkeerpockets op de noordelijke en zuidelijke hoek van de straat.

Ter hoogte van de wegenis zijn reeds rioleringsbuizen aanwezig onder de wegen, deze hebben een diameter van 160mm en 400mm.

Figuur 2: Meest recente luchtfoto (2023) met aanduiding van het projectgebied

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het doel is om de waterhuishouding te verbeteren door onder meer het toevoegen van wadi's. Dit omwille van de overstromingsproblematiek rond de Stiemer. Hiervoor zullen enkele zones binnen de tuinwijk Waterschei Noord een herinrichting ondergaan. De werken zullen zich overal slechts binnen de openbare weg bevinden.

Over het gehele projectgebied zal de nieuwe verharding ter hoogte van de wegen, parkeerplaatsen en voetpaden aangelegd worden in een waterdoorlatende kleinschalige verharding. Deze bestaat ter hoogte van de nieuwe wegen en parkeerplaatsen uit grasbetonklinkers en ter hoogte van de voetpaden uit betonklinkers. De verstoringdiepte zal hier ca. 44 cm-mv bedragen. De groenzones zullen niet meer verhoogd zijn maar op dezelfde hoogte als de verharding. Het water kan op deze manier infiltreren in deze groenzones. Er zijn reeds rioleringsbuizen aanwezig onder de wegen, deze hebben een diameter van 160mm en 400mm (Figuur 10) en liggen dieper in de grond dan de nieuwe convergerende PVC-buizen. De aanwezige huis- en straatkolkaansluitingen (diameter 160 mm) zullen afgedicht worden. Het plaatsen van de nieuwe PVC-buizen zal dus geen bijkomende verstoring veroorzaken aangezien deze minder diep geplaatst zullen worden.

Ter hoogte van Talingpark zal de wadi een grazige bodem hebben. Het water zal hierin aflopen vanop de wegen. Deze zone zal na de werken een woonerf worden. Het plein zal verlaagd worden tot de hoogte van de rijweg en deels uitgegraven worden tot op een diepte van maximaal 1,67 m-mv. Er zal een wadi gerealiseerd worden met een diepte van ca. 1 meter en een oppervlakte van ca. 70m². Een deel van de aarde die uitgegraven wordt, zal gebruikt worden voor de realisatie van drie speelheuvels. Deze speelheuvels hebben een maximale hoogte van ca. 1 meter. Daarnaast zullen nog een trappenrij voorzien worden en een handwaterpomp. Alle bestaande bomen zullen behouden blijven en er zullen nog nieuwe bomen geplaatst worden. Daarnaast wordt het plein nog omringd door een haag met openingen voor

toegang tot het plein (Figuur 3). Talingpark zal veranderen van een straat met tweerichtingsverkeer naar een straat met eenrichtingsverkeer. De rijweg zal een klein beetje verschuiven tegenover de bestaande toestand. Deze zal aangelegd worden in waterdoorlatende kleinschalige verharding en heeft een breedte van 3,20 meter. De hiermee parallel gelegen parkeerplaatsen hebben een breedte van ca. 2,20 meter en de aan te leggen voetpaden zullen een breedte hebben van 1,5 meter. Fietzers dienen nog steeds op de rijweg te rijden (Figuur 8). Voor het aansluiten van een aantal percelen op de wadi op het plein van Talingpark zal een convergerende PVC-buis met een diameter van 160 mm onder de rijweg naar de wadi lopen. Rondom de buis worden keien geplaatst. De diepte van deze buis bedraagt ca. 60 cm-mv. Ter hoogte van de Grasmusstraat zal de rijweg versmallen van ca. 4 meter naar 3,5 meter. In de Grasmusstraat zal het water aflopen naar de twee kleine wadi's met een diepte van 30 cm. Deze straat zal een tweerichtingsstraat blijven, evenals de Spechtstraat. Naast dit alles wordt in deze zone de aanzet voor afzonderlijke servitudewegen heraangelegd (Figuur 3).

Ter hoogte van de zone Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat worden slechts kleine werken uitgevoerd ten voordele van de waterinfiltratie (Figuur 4). Hier zullen een aantal straatkolken afgekoppeld worden van het gemengde rioleringsstelsel en aangesloten worden op de centrale wadi op het plein van de Binnenlaan. Deze wadi heeft een diepte van maximaal 1 meter en een oppervlakte van ca. 285 m². De aansluiting zal eveneens gebeuren met de PVC-buizen met een diameter van 160 mm op een diepte van ca. 60 cm-mv. De bestaande verhardingen zullen worden ingezaagd, opgebroken en hersteld. Deze insnijdingen hebben een breedte van 1 meter en lopen op de bestaande breedte van de rijbaan (Figuur 4 en Figuur 10). Ter hoogte van de Binnenlaan naar de Zwaluwstraat zal een tweede wadi gerealiseerd worden. Deze heeft ook een diepte van maximaal 1 meter en een oppervlakte van ca. 120 m². De bestaande kolken zullen vervangen worden door inlaten in de bermen waardoor het water kan aflopen naar de kleine wadi in de berm. Deze wadi's hebben een diepte van 30 cm.

De werken aan de Mezenstraat hebben eveneens een slechts kleinschalige impact waarbij niks zal veranderen aan het uiterlijk van de bestaande situatie (Figuur 5). Hier worden een aantal straatkolken afgekoppeld van het gemengde rioleringsstelsel en aangesloten op de centrale wadi op het plein van de Ceintuurlaan naar de Binnenlaan. De aansluiting zal eveneens gebeuren met de PVC-buizen met een diameter van 160 mm en een diepte van 60cm-mv. De bestaande kolken zullen vervangen worden door inlaten in de bermen waardoor het water kan aflopen naar de kleine wadi in de berm (Figuur 9). Deze wadi's hebben een diepte van 30 cm.

De Duivenstraat zal, net als Talingpark, vanaf de werken ingericht worden als woonerf. Ter hoogte van de Duivenstraat zullen in de te realiseren groenzones enkele kleine wadi's voorzien worden (Figuur 6 en Figuur 7). Deze zullen een diepte hebben van ca. 30 cm-mv. Deze zullen, net als de andere wadi's, een grazige bodem krijgen. Voor een verdere infiltratie van het water zal de rijweg, zoals reeds vermeld, volledig aangelegd worden in waterdoorlatende kleinschalige verharding. De wegas zal slecht minimaal verplaatsen tegenover de huidige situatie. Hier zullen de groenzones, in functie van waterinfiltratie, eveneens op dezelfde hoogte als de waterdoorlatende kleinschalige verharding komen te liggen. De rijweg heeft een breedte van 3,50 meter in plaats van de bestaande breedte van 3,86 meter. De servitudewegen zullen wel een breedte hebben van 4,50 meter. Aan de ene kant van de weg zal een brede berm aangelegd worden die dient om het water te bufferen. Aan de andere kant zal een smalle berm met een 30 cm diepe antiparkeergracht gerealiseerd worden. Fietzers rijden op de rijweg en het voetpad zal eveneens deel uitmaken van de rijweg. Het voetpad zal aangelegd worden zonder brede voeg. De parkeerpocket in het noorden krijgt een licht aangepaste lay-out waardoor een extra parkeerplaats gecreëerd wordt.

De opritten die hiervoor deels opgebroken dienen te worden, zullen net als de nieuwe wegen in waterdoorlatende verharding heraangelegd worden. Er dient geen werfzone ingericht te worden aangezien de wegen zelf gebruikt zullen worden als werkzone.

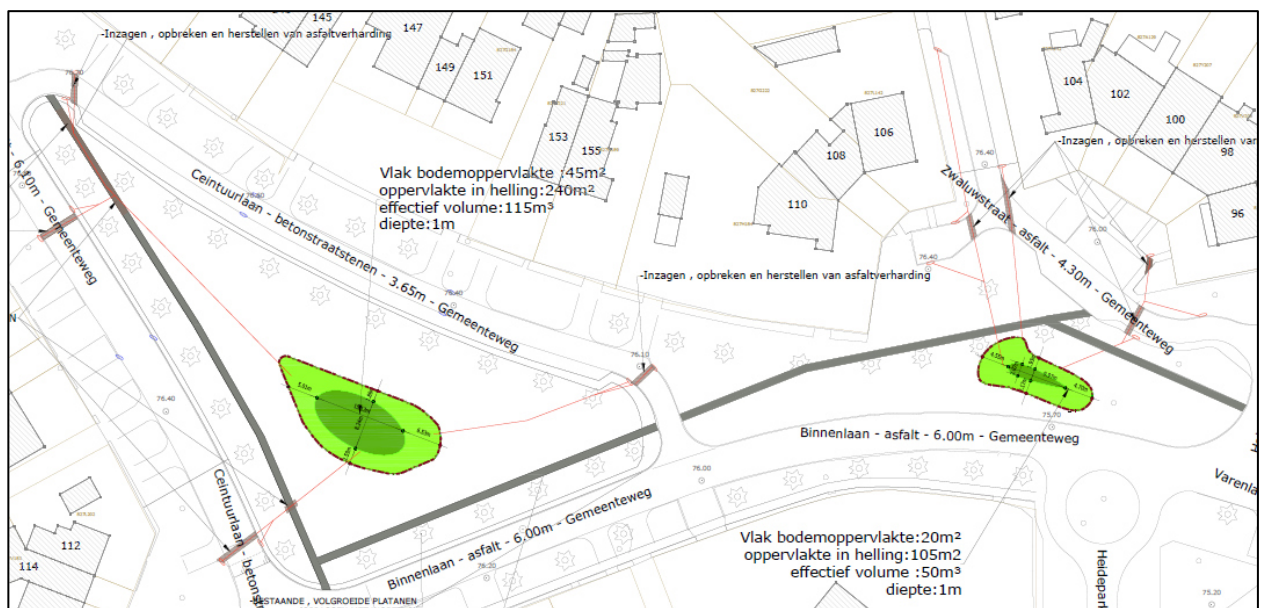
Figuur 9 toont dat de nieuwe infiltratiesystemen in de bermen, die de kolken vervangen, niet dieper rijken dan de bestaande riolering die zal afgekoppeld worden. Daarnaast zullen de insnijdingen voor het plaatsen van de nieuwe PVC-buizen met diameter van 160 mm een breedte hebben van 1 meter die loopt over de breedte van de rijweg. Het zou dus slechts een zeer klein en versnipperd kijkvenster bieden bij eventueel verder archeologisch onderzoek. De aan te leggen wadi's en de uitgraving in het plein hebben ook een eerder beperkte omvang van respectievelijk 285, 120, 70 en 752 m². De werken aan de wegen zorgen niet voor bijkomende verstoringen aangezien de bijkomende verstoring 4 cm bedraagt. Welke reeds bekomen kan zijn bij de aanleg van de bestaande wegenis. De nieuwe PVC-buizen zullen niet zo diep geplaatst worden als de reeds aanwezige riolering, die behouden zal blijven. Hierdoor is de impact van deze werken op de bodem zeer beperkt. Onderstaande tabel geeft de nieuwe bodemingrepen weer met hun oppervlakte en verstoringsdiepte.

Locatie	Ingreep	Oppervlakte (m ²)	Diepte (cm-mv)	Maximale diepte, inclusief buffer
Talingpark	Leidingen (Diameter 160 mm)	In een sleuf van 1 m over de breedte van de rijweg (ca. 3,2 m)	60	110
	Uitgraving	Ca. 572	Max. 167	217
	Wadi	Ca. 70	Max. 1	150
Binnenlaan en Ceinturlaan	Wadi	Ca. 285	30	80
	Leidingen (Diameter 160 mm)	In een sleuf van 1 m over de breedte van de rijweg (ca. 3,2 m)	60	110
Binnenlaan en Zwaluwstraat	Wadi	Ca. 120	30	80
	Leidingen (Diameter 160 mm)	In een sleuf van 1 m over de breedte van de rijweg (ca. 3,2 m)	60	110

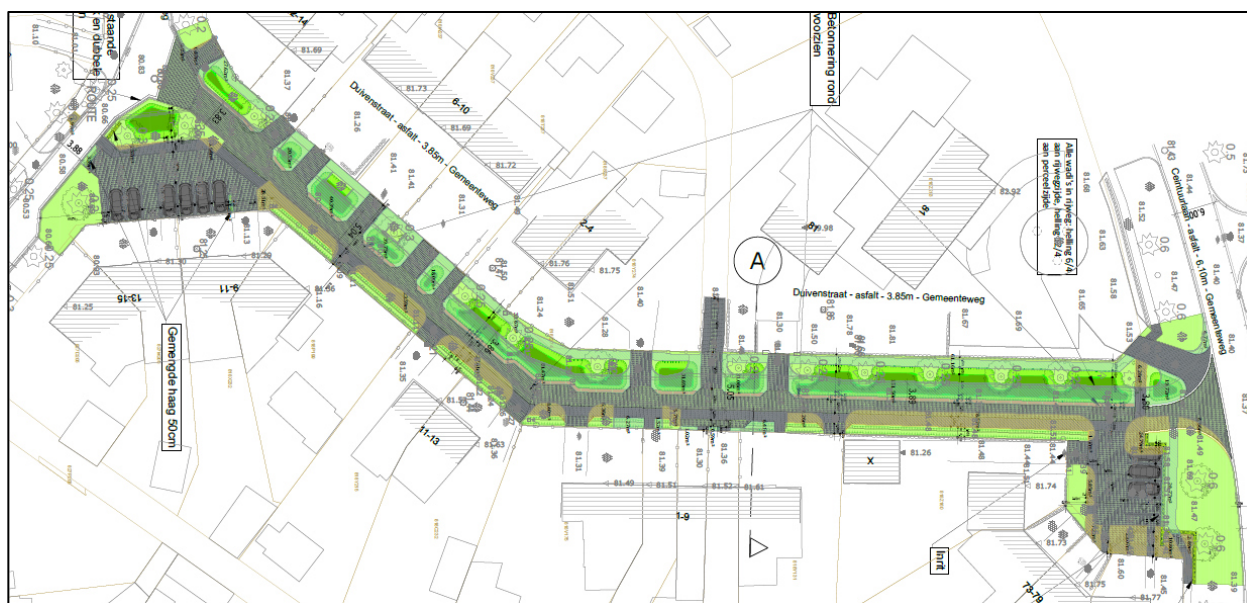
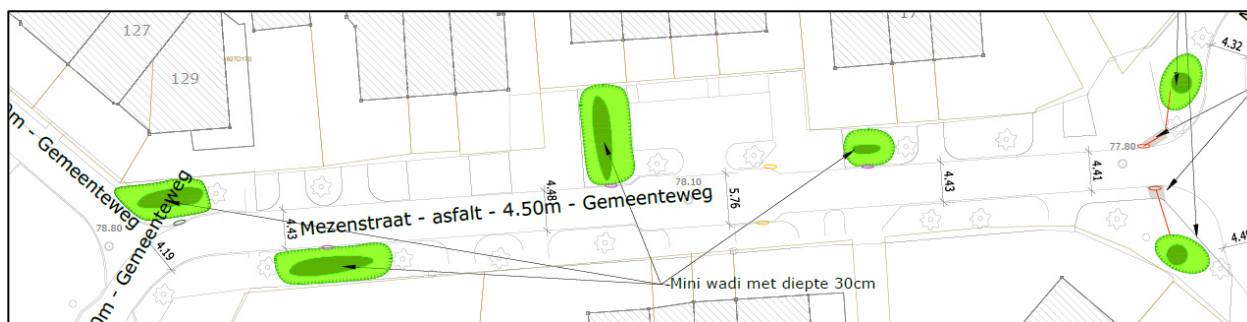
Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen

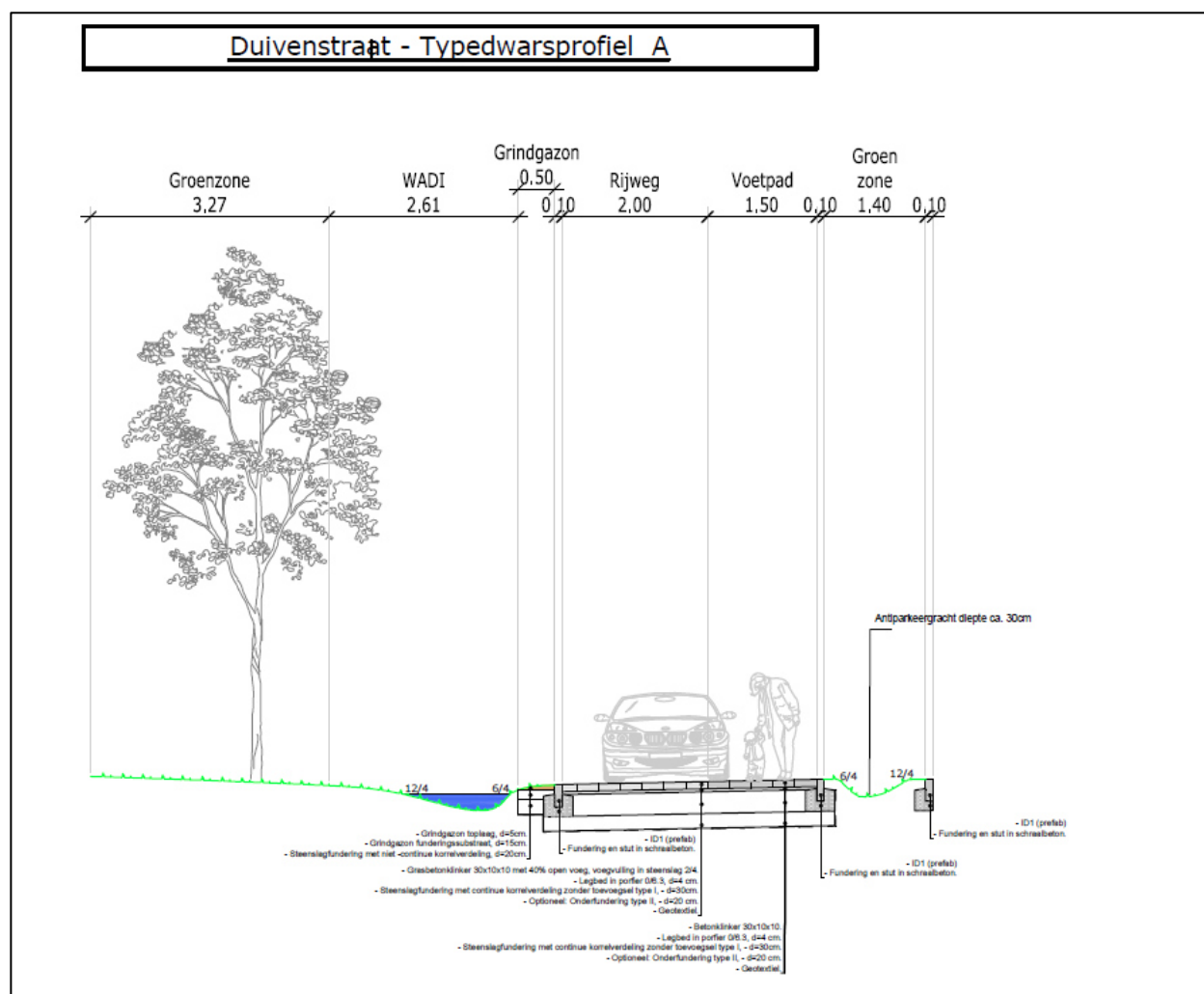

Figuur 3: Overzicht nieuwe toestand Talingpark, Grasmusstraat en Spechtstraat (Bron: initiatiefnemer)

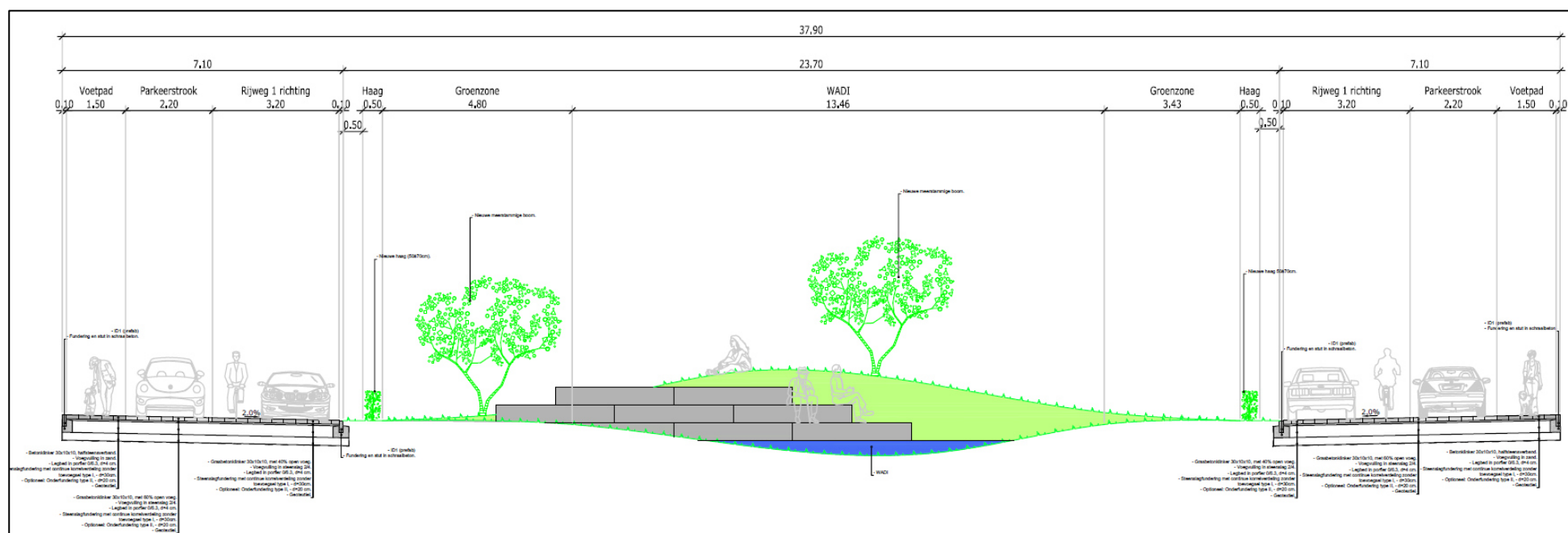

Figuur 4: Overzicht nieuwe toestand Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat (Bron: initiatiefnemer)

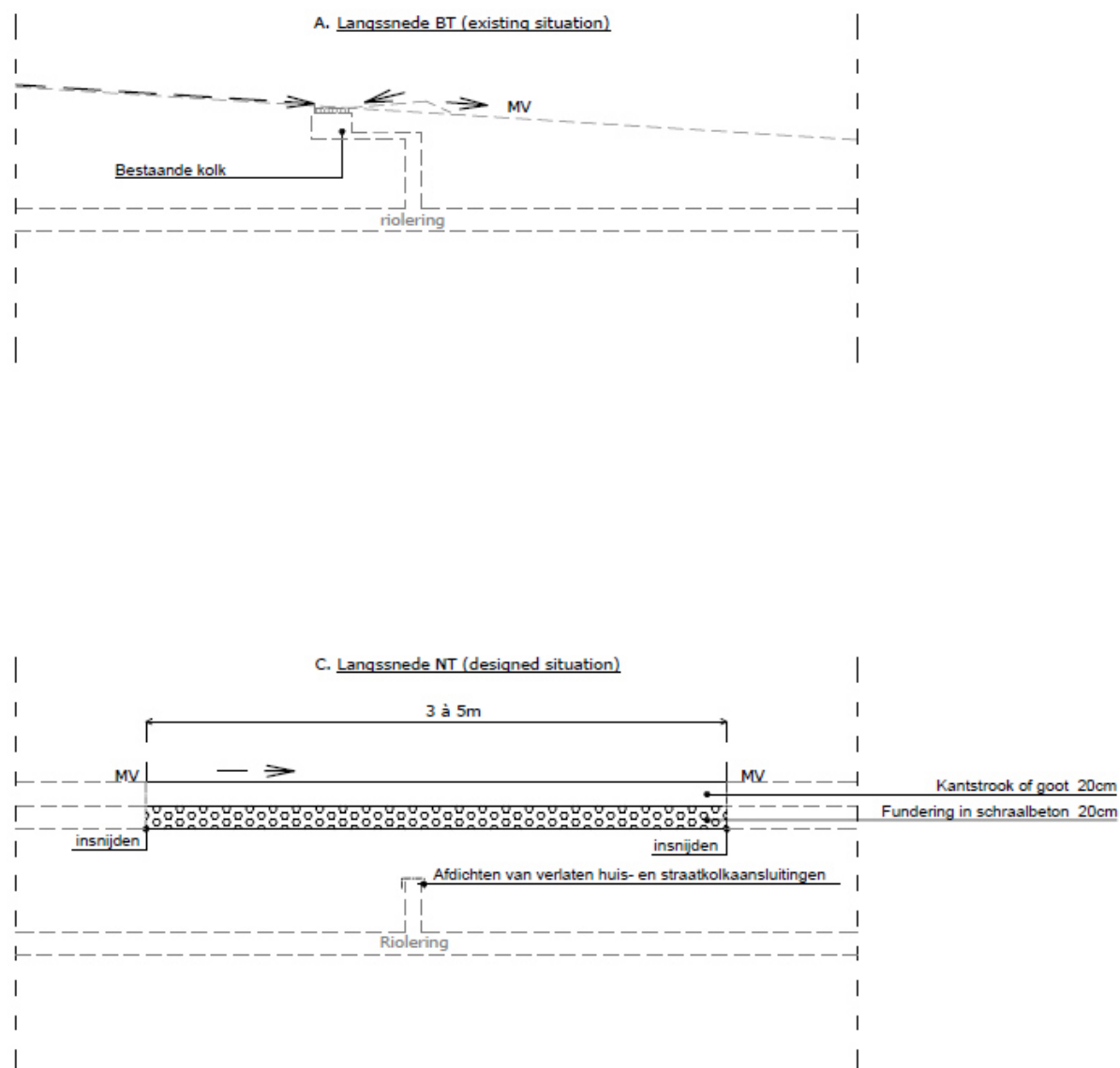

Figuur 7: Dwarsprofiel nieuwe situatie Duivenstraat (Bron: Initiatiefnemer)

Figuur 8: Overzicht nieuwe toestand ter hoogte van het plein te Talingpark (je kijkt in noordelijke richting) (Bron: Initiatiefnemer)

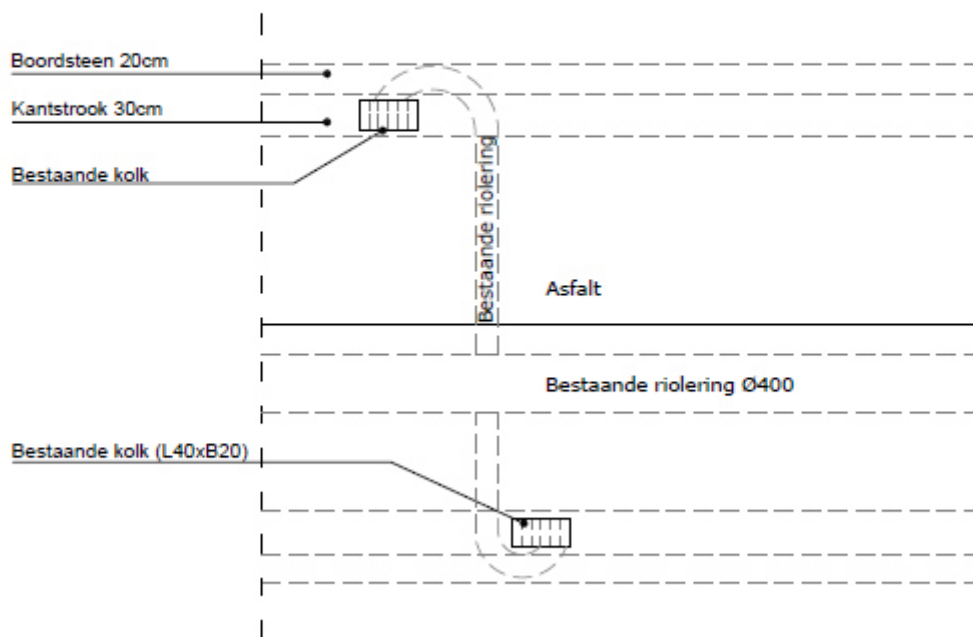
DETAIL 1:
Bestaande kolk opbreken + herstel goot en kantstrook

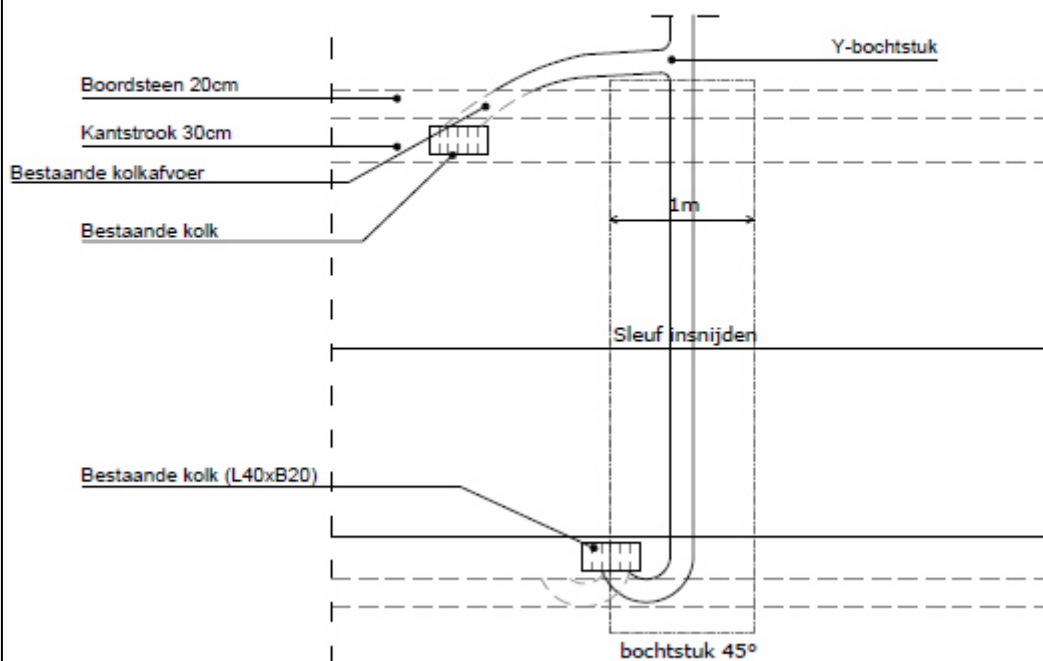
Figuur 9: Overzicht van de bestaande kolk en de nieuwe toestand (Bron: Initiatiefnemer)

DETAIL 3:
Kolk afkoppelen en aansluiten op wadi

A. Bovenaanzicht BT

B. Bovenaanzicht NT

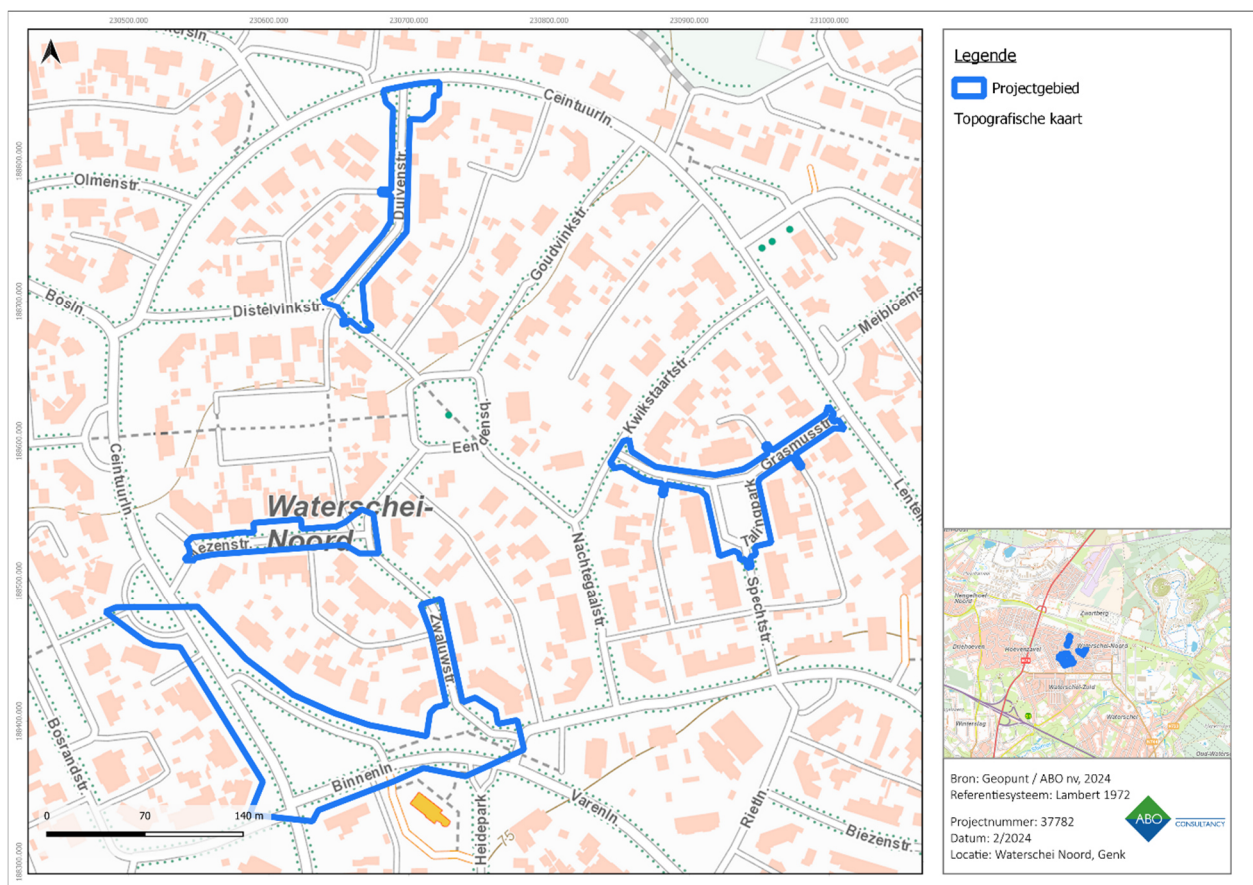
Figuur 10: Overzicht nieuwe situatie waarbij er ingesneden wordt in de bestaande rijweg om de PVC buizen met diameter 160 mm te plaatsen op een diepte van ca. 60 cm-mv. (Bron: Initiatiefnemer)

3 LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

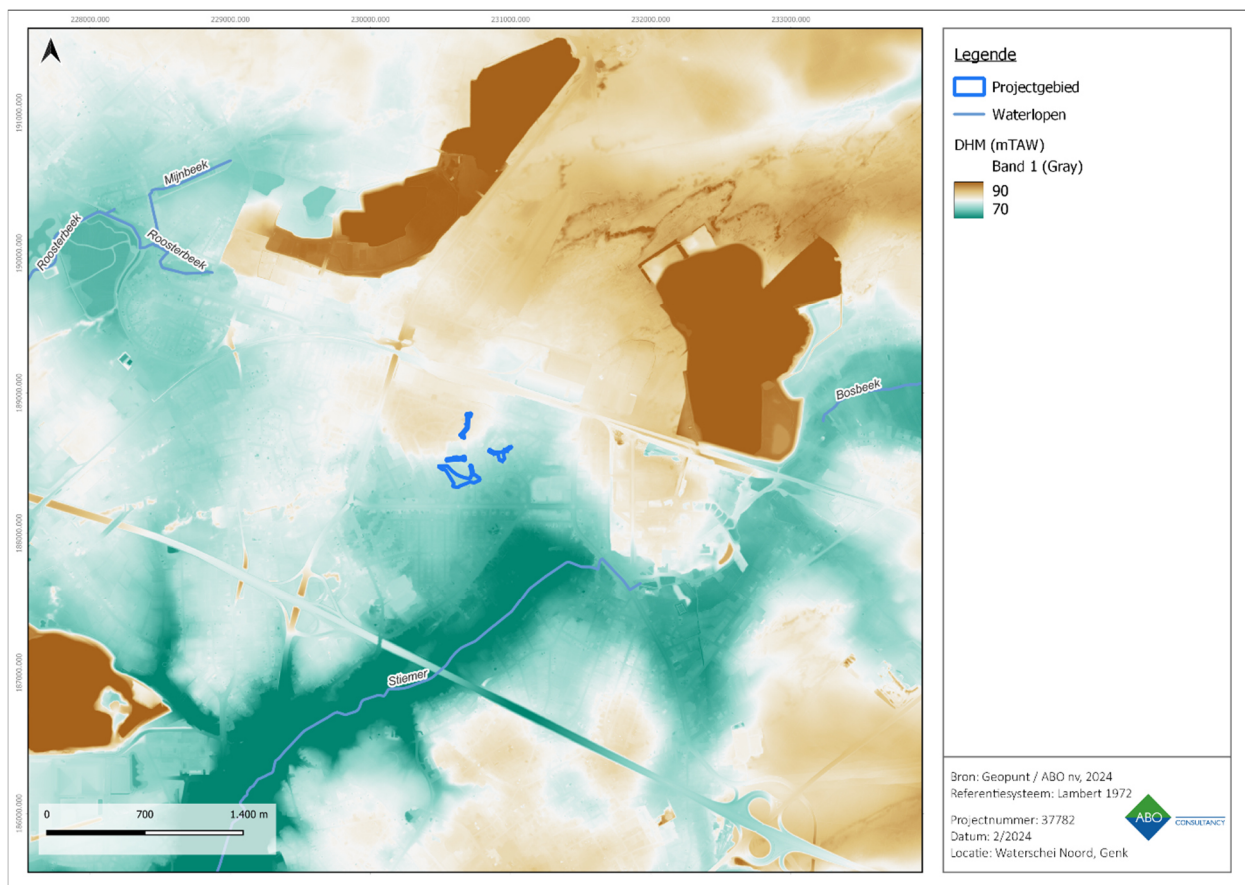
3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

Vanuit landschappelijk standpunt ligt het projectgebied in stedelijke gebieden en havengebieden. De topografische kaart toont zeer veel bebouwing en wegen met enkele bomen en veel bomenrijen. Daarnaast zijn de terrils in de omgeving duidelijk weergegeven op de topografische kaart. Dit wijst op de aanwezige steenkoolontginningen van Zwartberg, Waterschei en Winterslag in de dichte omgeving van het projectgebied.

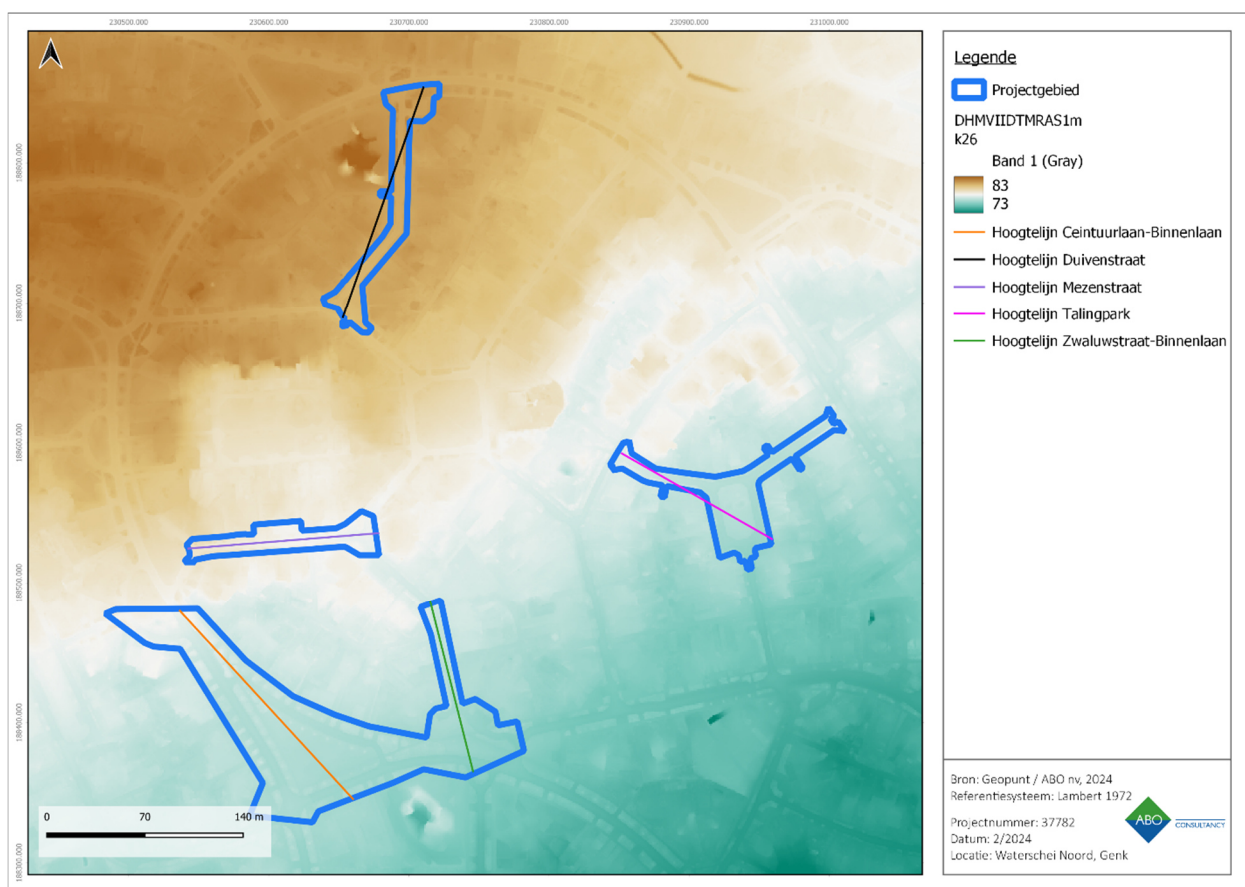
Het Digitaal Hoogtemodel geeft weer dat het projectgebied gelegen is in een gebied dat oploopt in noordelijke richting vanaf de Stiemer tussen 73 m en 83 m-TAW. De twee duidelijk hoger gelegen gebieden ten oosten en ten westen van het projectgebied bestaan uit de terril van Zwartberg (westen), de terrils van Waterschei (oosten) en Klaverberg (oosten). Ten zuidwesten is nog een hoger gelegen gebied zichtbaar, namelijk de terril van Winterslag. Daarnaast ligt de Duivenstraat hoger dan de andere straten. Dit is mogelijks omwille van het afhellend karakter van het landschap richting de Stiemer ten zuidoosten van het projectgebied. De hoogteprofielen tonen steeds een afhellend verloop van noord of noordwest naar zuid of zuidoost. Dit richting de Stiemer. De Skyview toont aan dat er inderdaad veel bebouwing, wegen en groenzones aanwezig zijn binnen en rondom het projectgebied.

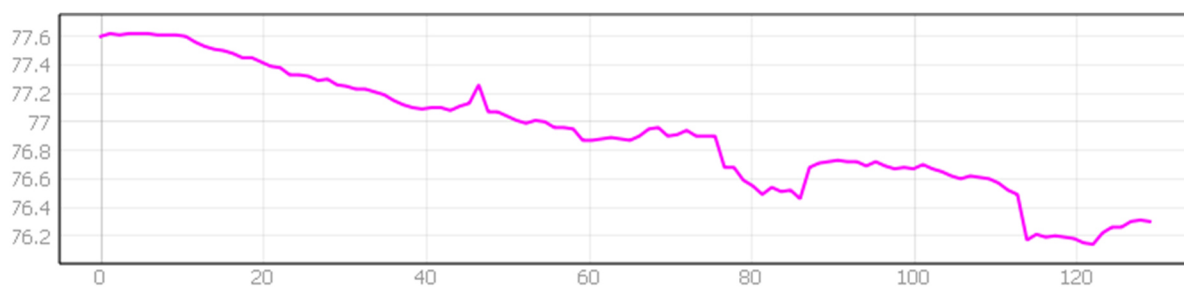
Figuur 11: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied

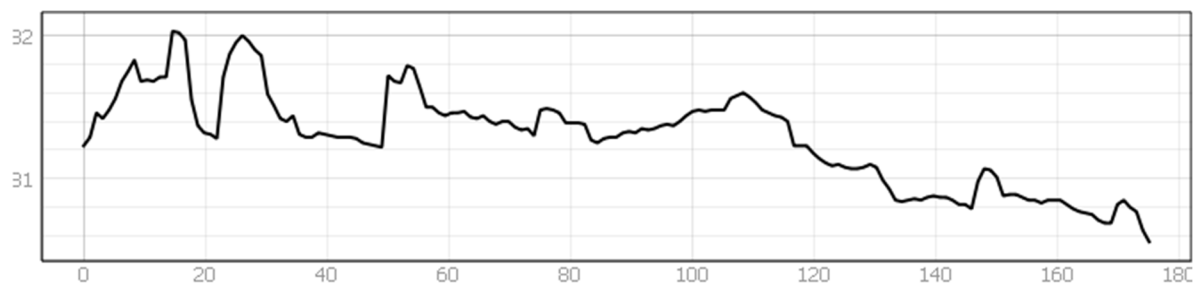
Figuur 12: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, macroniveau

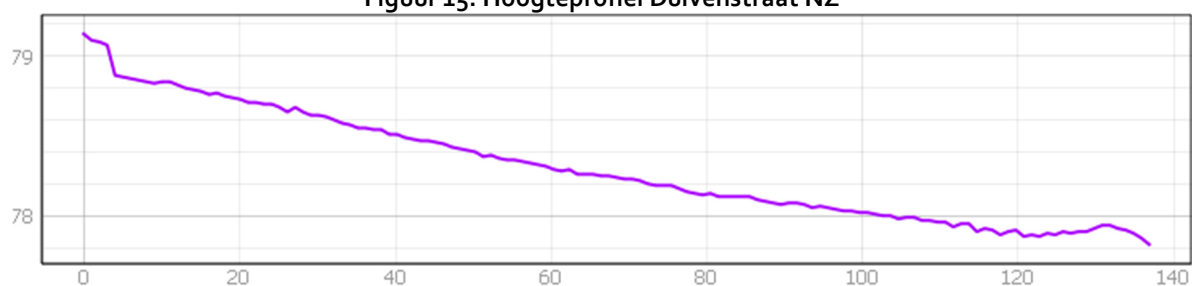
Figuur 13: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, microniveau

Figuur 14: Hoogteprofiel Talingpark NW-ZO

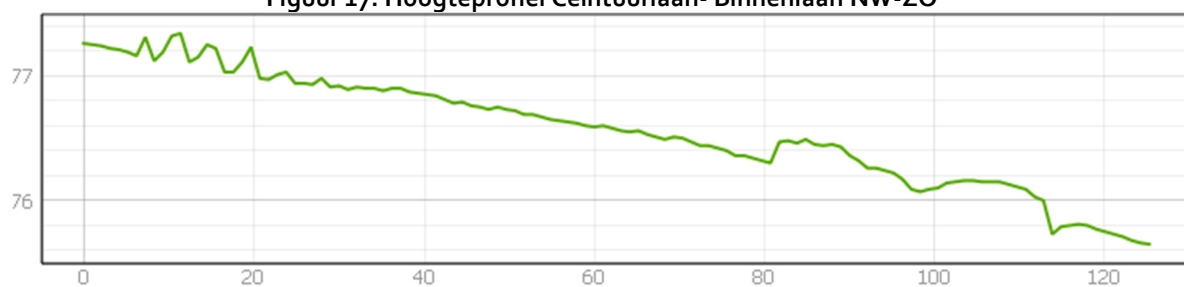
Figuur 15: Hoogteprofiel Duivenstraat NZ

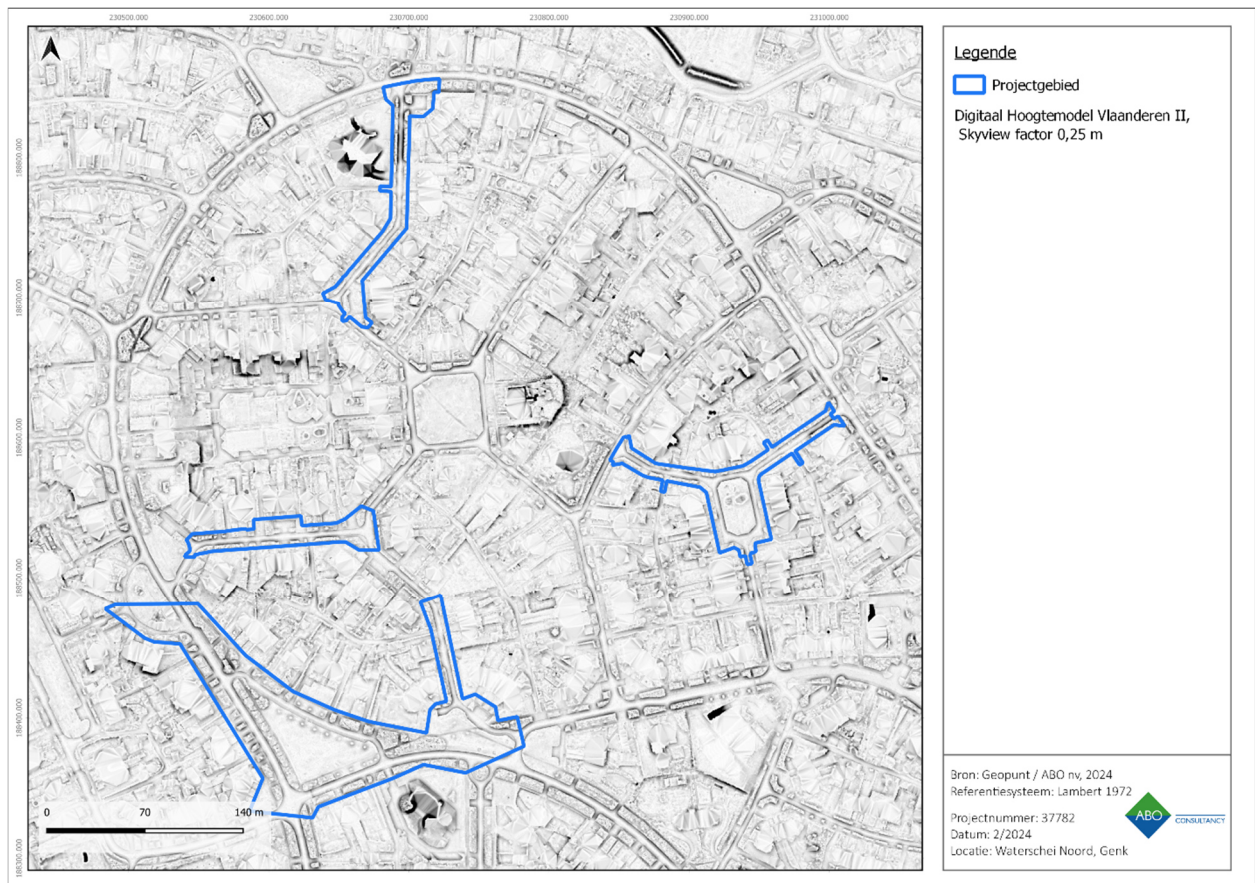
Figuur 16: Hoogteprofiel Mezenstraat WO

Figuur 17: Hoogteprofiel Ceintuurlaan- Binnenlaan NW-ZO

Figuur 18: Hoogteprofiel Zwaluwstraat-Binnenlaan NZ

Figuur 19: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

Volgens de gedigitaliseerde Bodemkaart (1950-1970) komt de kartering **OB** voor ter hoogte van het projectgebied (Figuur 20). OB is een bebouwde zone die wordt ingenomen door woningen, daarbij horende tuinen, industriële gebouwen, dorpskernen en gehuchten. In de omgeving van het projectgebied komen nog enkele karteringen voor, namelijk **Zbft**, **Zbf1t**, **X**, **Zcgt**, **Sepz**, **v-Sep**, **Zegt** en **Zdgt**. Zbft zijn droge zandgronden met een weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont. De *t* staat voor grindbijmenging en de 1 staat voor een dunne humeuze bovengrond van max. 20 cm. X zijn niet gefixeerde landduinen bestaande uit los, humusarm zand op een bijna afgetopte podzol. Zcgt zijn matig droge zandgronden met een duidelijke humus en/of ijzer B-horizont. De *t* staat voor grindbijmenging. Sepz zijn natte gronden op lemig zand zonder profielontwikkeling. De Ap is donkergrijs en veenachtig. De C is roestig vanaf ca. 20 tot 40 cm-mv. En daaronder bevindt zich nog een grijs- tot groenachtige bodem. De v wijst op een veensubstraat beginnende op geringe of matige diepte (20-125 cm-mv) met een grijsachtige bovengrond. De z staat voor grover wordend in de diepte en een grijsachtige bovengrond. Zegt zijn natte zandgronden met een duidelijke humus of/en ijzer B-horizont. De *t* staat voor grindbijmenging. Zdgt zijn matig natte zandgronden met een duidelijke humus of/en B-horizont. De *t* staat hier eveneens voor grindbijmenging. Rondom het projectgebied bevinden zich voornamelijk zandgronden en duinen met grotendeels een duidelijke B-horizont. Er is mogelijks veen aanwezig in de bodem. De OB kartering is een antropogene bodem die wijst op de mogelijke aanwezigheid van een verstoring, maar dit wilt niet zeggen dat er geen archeologie meer aanwezig kan zijn.

Volgens de Quartairgeologische kaart (schaal 1:200 000) bestaat het projectgebied uit **type 31** (Figuur 21). Type 31 bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan en/of het Saaliaan (**ELPw-MPs**) op hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**). Deze liggen bovenop fluviatiele afzettingen van het Cromeriaan en het Baveliaan (**F(M)MPc-VPb**). Rondom het projectgebied komt eveneens type 31b voor. De b staat voor

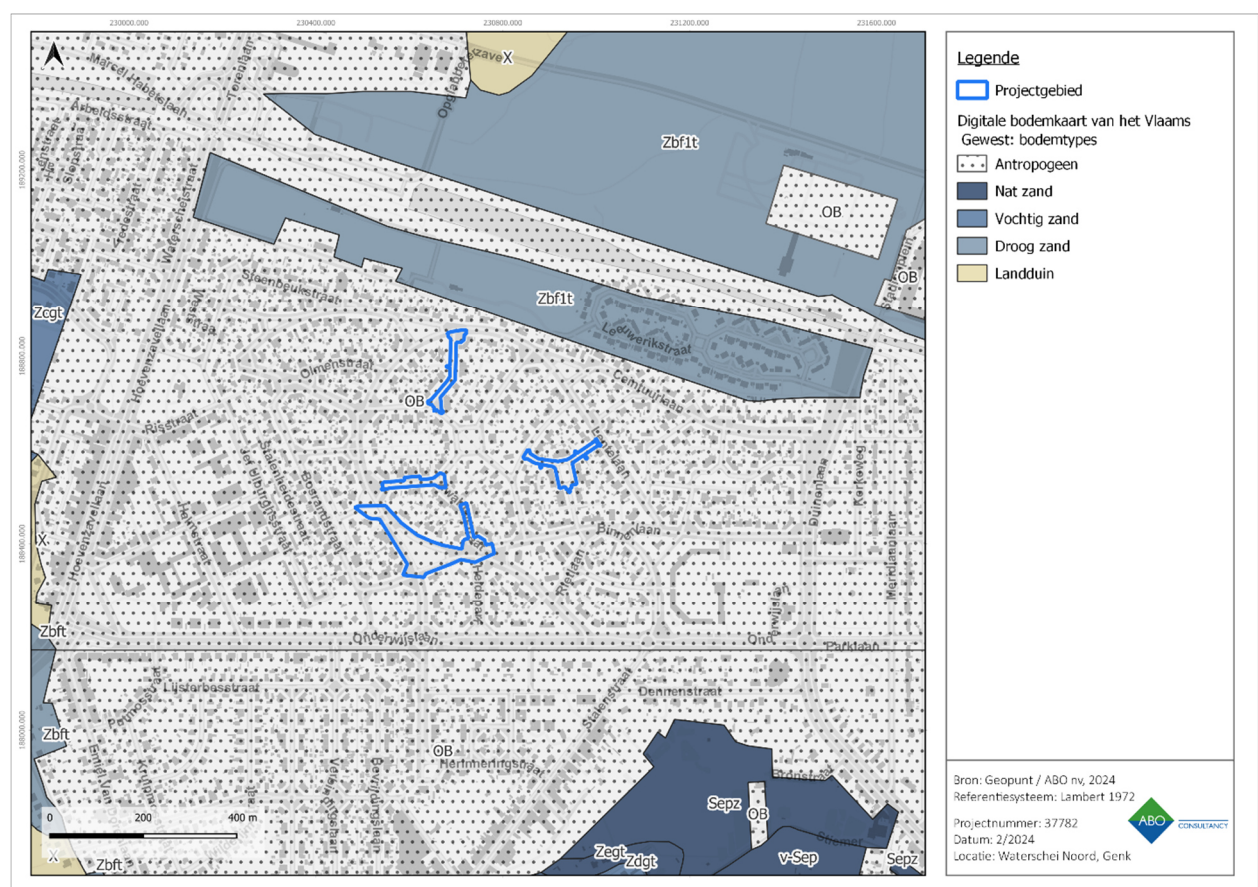
fluviatiele afzettingen van het Holocene en mogelijk Tardiglaciaal (**FH**). Een dergelijke sequentie heeft een relatief klein archeologisch potentieel. De zandige opduikingen nabij waterlopen, gevormd door deze Elpwafzettingen, waren vanaf de steentijd aantrekkingspolen voor bewoning. De sporen die deze jager-verzamelaars achterlieten bestaan voornamelijk uit verspreide vondsten op het toenmalig loopvlak. Als deze loopvlakken kort na gebruik niet worden afgedekt is de kans op bewaring van paleolithicum- en mesolithicumsites zeer klein.

Volgens de Quartairgeologische kaart (schaal 1:50 000) bestaat het projectgebied uit **types WI 1 en ZU 20** (Figuur 21). Type WI 1 zijn Zutendaal grinden die bestaan uit fluvio-glaciale grove Maasgrinden in een mogelijk aanwezige leemmatrix met weinig zand. Deze bevindt zich op een diepte van 5-22 meter en stamt uit het Cromeriaan en/of Vroeg-Pleistoceen. Type ZU 20 zijn Winterslag Zanden die bestaan uit fluviatiel grof zand met grinden die verspreid of in banken voorkomen. Het bevindt zich op een diepte tussen 3 en 20 meter en stamt uit het Cromeriaan en/of Vroeg-Pleistoceen.

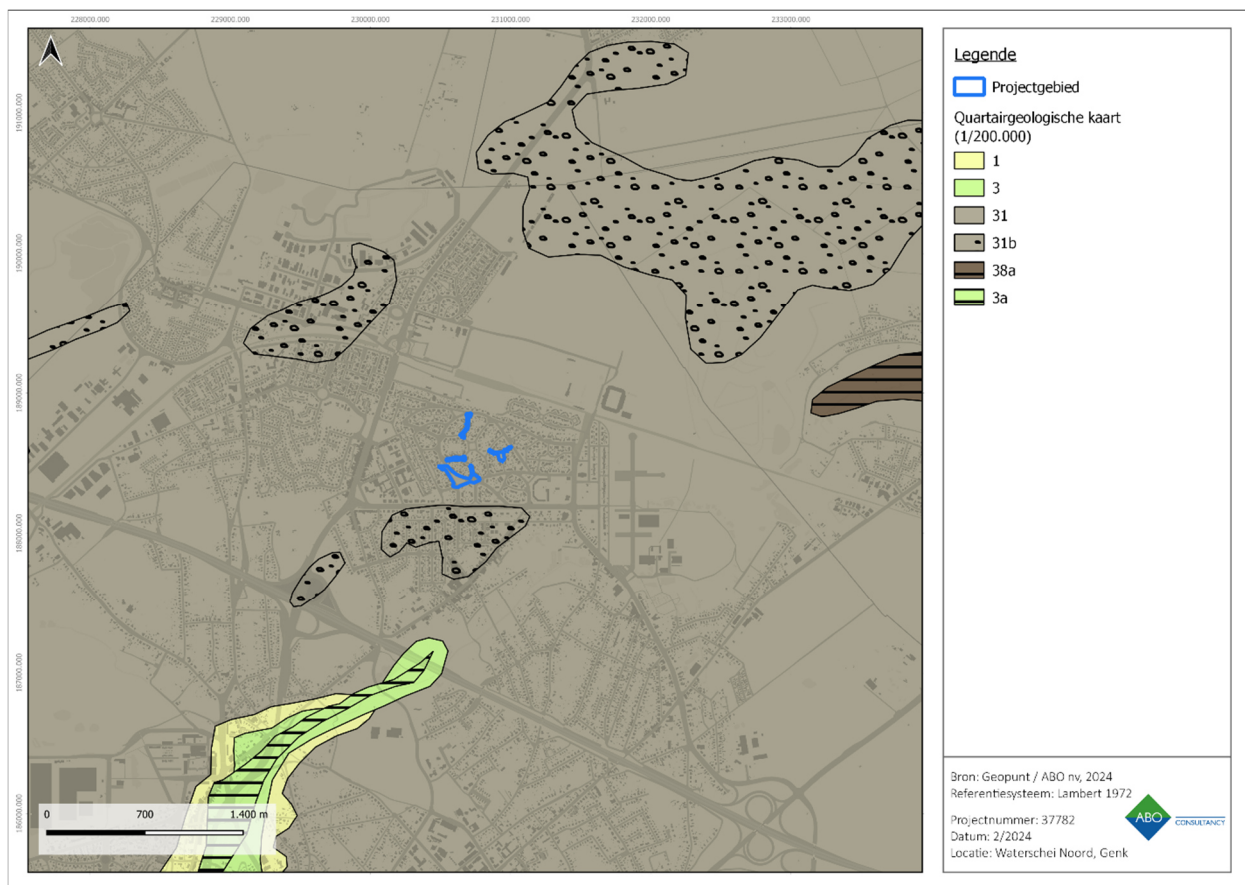
Het projectgebied ligt op de Tertiaire afzettingen van het **Lid van Genk** (Figuur 23). Dit bestaat uit geel tot grijswit zeer fijn zand dat glimmerhoudend is en ligniet- en grindlaagjes bevat.

Volgens de potentiële bodemerosiekaart is er geen informatie beschikbaar ter hoogte van het projectgebied. De potentiële bodemerosie in de directe omgeving van het projectgebied is gekarteerd als **‘verwaarloosbaar’, ‘zeer laag’ en ‘niet van toepassing’**. Een lage impact van erosie bevordert de bewaring van de bodemopbouw en bijgevolg ook van eventueel aanwezige archeologische resten (Figuur 24).

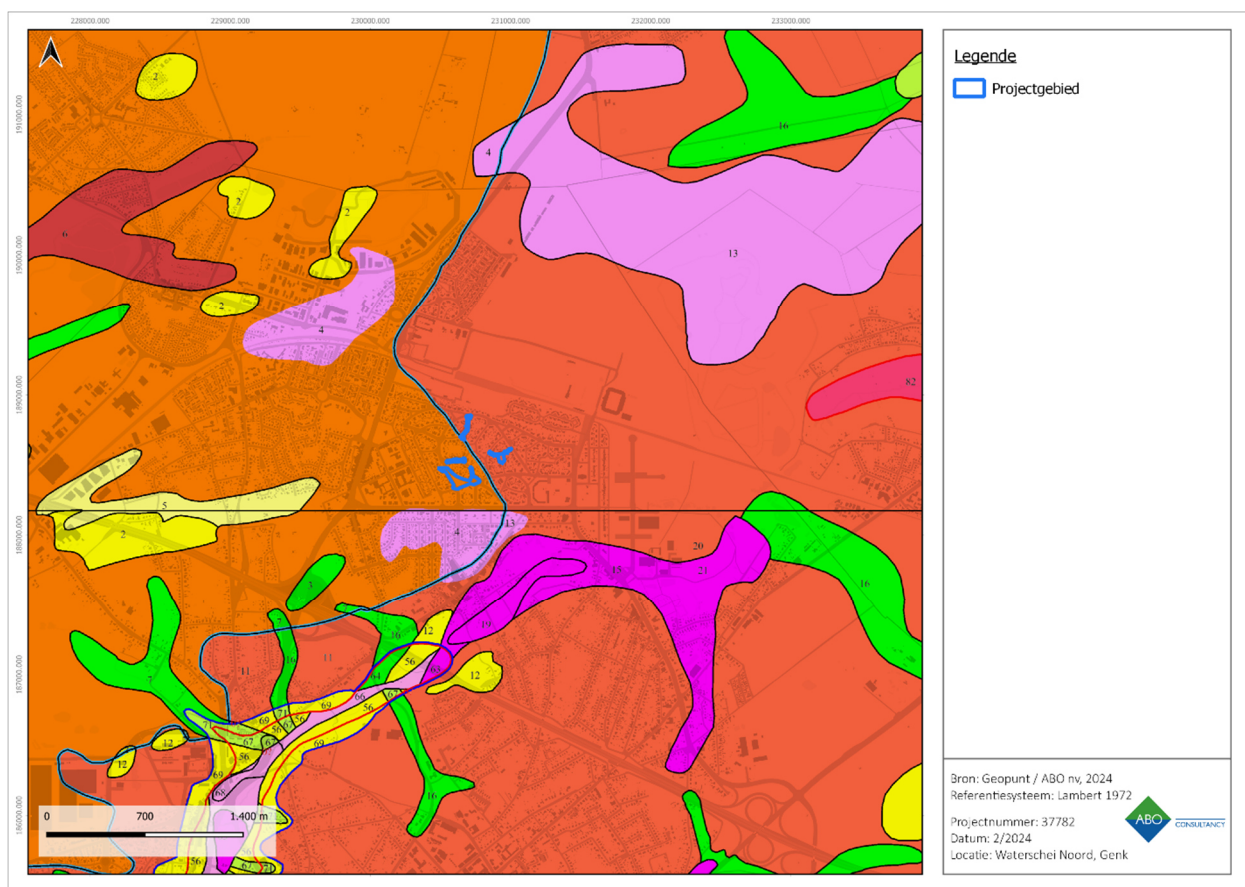
Het projectgebied is volgens de Bodembedekkingskaart voornamelijk in gebruik als autowegen, maar eveneens bomen, overig afgedekt, gras en struiken. Deze kaart is weinig aanvullend en bevestigt hierbij de GRB (Figuur 25).

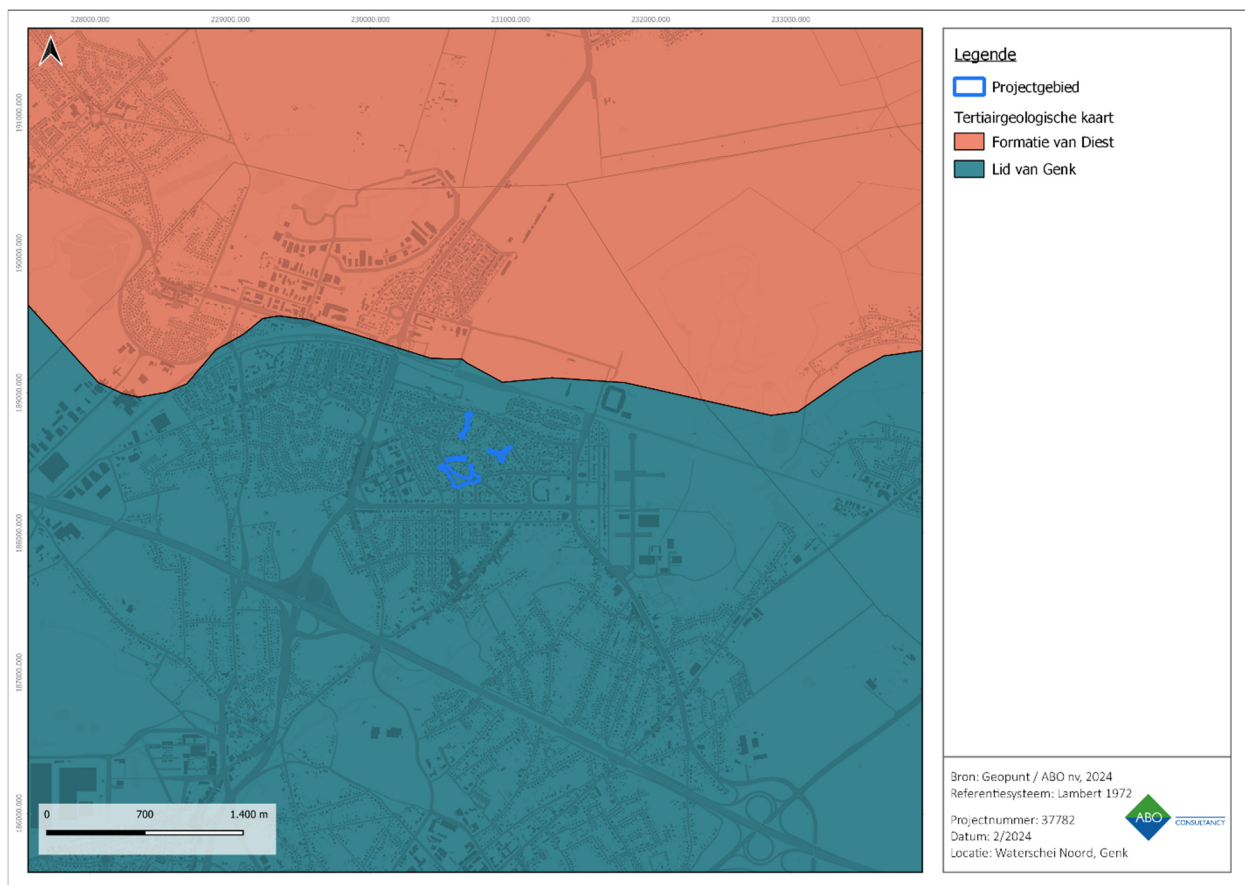
Figuur 20: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 21: Gedigitaliseerde quartaargeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het projectgebied

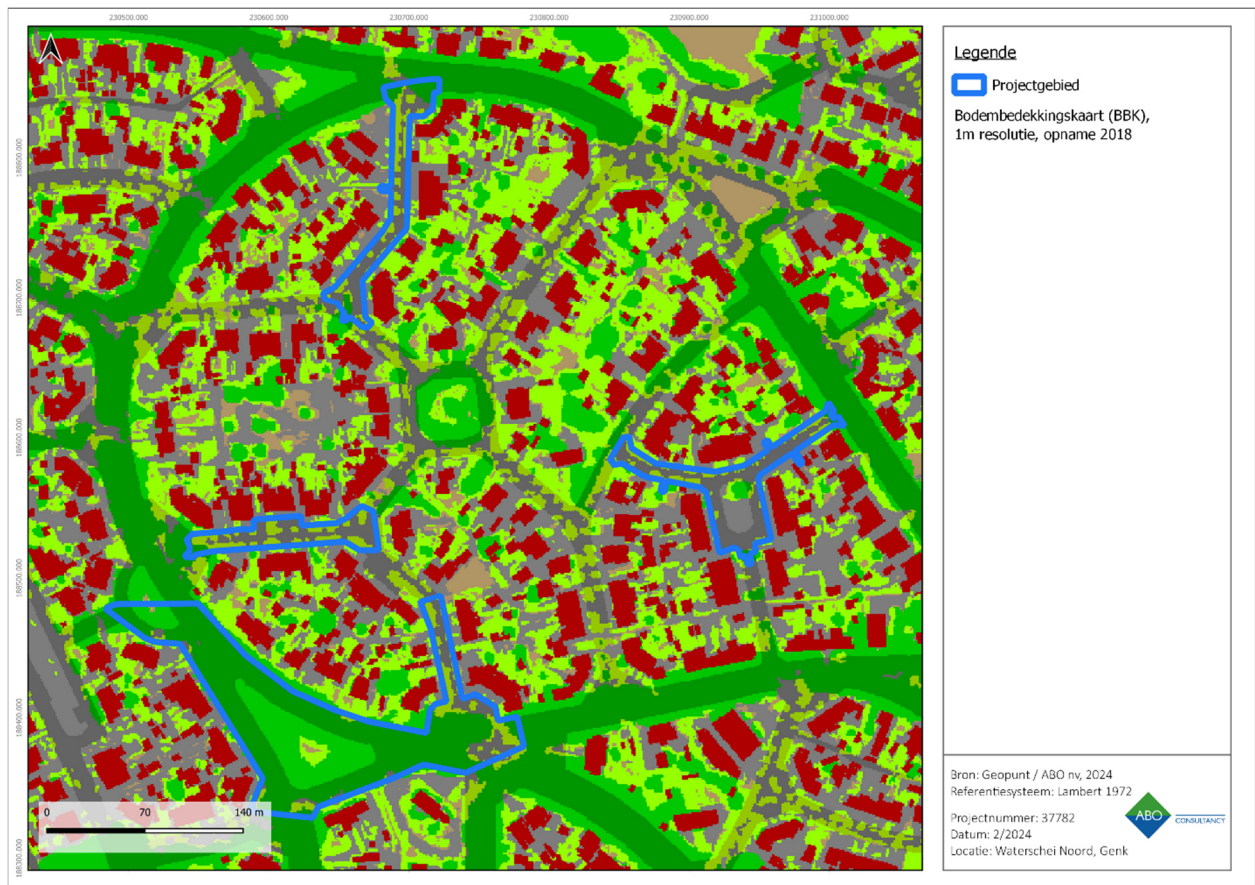
Figuur 22: Gedigitaliseerde quartaargeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het projectgebied

Figuur 23: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 24: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied

Figuur 25: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied

4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

4.1 HISTORISCHE ACHTERGROND

De eerste vermelding van Genk was in 1140 als ‘Genecke’ wat komt van het Oud-Germaanse woord ‘ganikja’.¹ De streek was echter al bevolkt in de prehistorie, zoals vondsten uit het Mesolithicum en Neolithicum aangeven. Ook zijn er sporen gevonden uit de metaaltijden, meer bepaald de urnenveldcultuur. Het leven in Genk speelde zich voornamelijk af rond de Sint-Martinuskerk, totdat er een eerste economische expansie plaatsvond in het begin van de 20e eeuw. Vanaf 1910 werden er drie steenkoolmijnen opgericht in Winterslag, Waterschei en Zwartberg. Een tweede expansiegolf volgde na de Tweede Wereldoorlog wat resulteerde in het ontstaan van wijken als Bokrijk-Boxbergheide, Bret-Gelieren, Termien en Park van Genk. Na het hoogtepunt van de steenkoolwinning werden er industriegebieden ontwikkeld met een andere invulling. Zo werd in 1960 de site van Ford Genk in het zuiden van de gemeente een van de belangrijkste werkgevers in de omgeving. Genk is een stad die eerder recent is herontwikkeld, waardoor er weinig overblijft van de originele landelijke kenmerken. Doorheen Genk lopen de Stiemer en Dorpsbeek.²

4.2 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

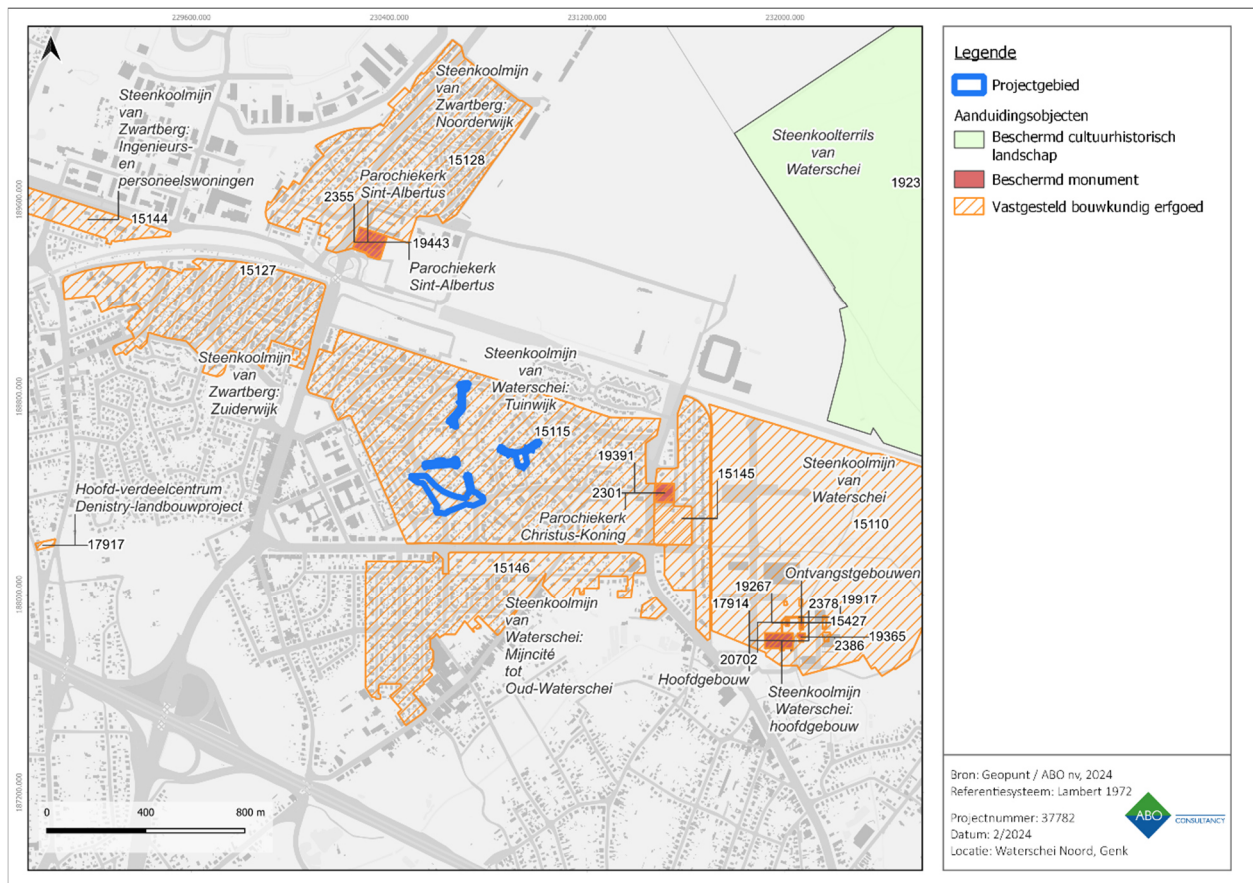
4.2.1 BESCHERMDE EN VASTGESTELDE ERFGOEDWAARDEN

Volgens de Inventaris Bouwkundig Erfgoed bevinden er zich wel erfgoedwaarden op het projectgebied, namelijk ‘Steenkoolmijn van Waterschei: Tuinwijk’ (ID 15115) (Figuur 26). In de directe omgeving zijn enkele elementen van waardevol bouwkundig erfgoed aanwezig zoals ‘Steenkoolmijn van Waterschei: Mijncité tot Oud-Waterschei’ (ID 15146) ten zuiden van het projectgebied, ‘Steenkoolmijn van Waterschei: Cité industrielle’ (ID 15146) en ‘Steenkoolmijn van Waterschei’ (ID 15110) ten oosten van het projectgebied en ‘Steenkoolmijn van Zwartberg: Zuiderwijk’ (ID 15127) ten westen van het projectgebied.

‘Steenkoolmijn van Waterschei: Tuinwijk’ is de locatie voor de huisvesting van het personeel van de mijnsite van Waterschei zelf. Mijn-architect Voutquenne Gaston heeft deze ontworpen in de jaren 1920. ‘Steenkoolmijn van Waterschei: Mijncité tot Oud-Waterschei’ ligt ten zuiden van het projectgebied en hoort bij de Tuinwijk. Het werd doorheen de tijd geleidelijk uitgebreid, namelijk van ca. 1910 tot ergens na WO II. ‘Steenkoolmijn van Waterschei: Cité industrielle’ is net als de Tuinwijk een locatie waar zich huisvesting voor mijnwerkers bevond. Deze bestaat uit woningen voor arbeiders, ingenieurs, bedienden en directeurs. Deze zone werd gerealiseerd sinds 1910. ‘Steenkoolmijn van Waterschei’ is de mijn waar vanaf 2 augustus 1901 door de ‘Nouvelle Société de recherche et d’Exploration’ steenkool werd ontgonnen. ‘Steenkoolmijn van Zwartberg: Zuiderwijk’ is de tweede mijnsite die werd gerealiseerd voor de Steenkoolmijn van Zwartberg en werd grotendeels gerealiseerd na WO II. De meeste erfgoedwaarden zijn gerelateerd aan de steenkoolmijn Waterschei en Zwartberg. Daarnaast bevinden zich in de omgeving rondom het projectgebied nog twee parochiekerken uit 1939 (ID 2355) en 1935 (ID 2301). De meest relevante erfgoedelementen worden opgenomen in Tabel 2.

¹ ‘Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 395’.

² ‘Genk’.

Figuur 26: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied. (IOE, 2024).

ID	Adres	Naam	Bescherming
15115	Biezenstraat 1-10, 11, Binnenlaan 1-42, 44-126, Boslaan 1-22, 23-41, Bosrandstraat 1-76, 77-83, Broeder Arnoldstraat 1, Ceintuurlaan 1-156, 158-204, Distelvinkstraat 1-16, 18-28, Duinenlaan 2, 19-47, Duivenstraat 1-14, Eendensquare 1-12, Geitenbladstraat 1, Goudvinkstraat 1-20, Heidepark 1-8, Hoevenzavellaan 70-94, Jasmijnenstraat 1-10, Kerkeweg 1, Kwikstaartstraat 1-18, 20-24, Lentelaan 1-38, 39-53, Madeliefjesstraat 1-18, 19-23, Meibloemstraat 1-4, 5, Mezenstraat 1-14, 15-27, Nachttegaalstraat 1-22, 23-25, Olmenstraat 1-8, 10-34, Onafhankelijkheidslaan 1-16, Onderwijslaan 2-54, Rietlaan 1-15, Rozenstraat 1-6, 7-9, Schoolstraat 1-21, Sint-Janspark 1-40, Spechtstraat 1-8, Steenbeukstraat 1-12, 14-42, Talingpark 1-10, Varenlaan 1-14, 16, Violtjesstraat 1-4, 6, Weststraat 1-34, 36-48, Wildekeraan 1-62, 64-72, Wilderozentuin 1-24, Zwaluwstraat 1-14, 15, Genk	'Steenkoolmijn van Waterschei: Tuinwijk'	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
15146	André Dumontlaan 2, 8, Bevrijdingslaan 1-62, 64-66, Dennenstraat 2-4, 5-6, 8-16, 17-22, 23-31, Herinneringstraat 1-20, 22-26, Onafhankelijkheidslaan 17-64, 66-74, Onderwijslaan 1-35, Parallelstraat 2-28, Stalenstraat 1-8, 10-18, 110-120, Veertien Septemberlaan 1-66, 68-70, Verbindingslaan 1-68,	'Steenkoolmijn van Waterschei: Mijncité tot Oud-Waterschei'	Vastgesteld bouwkundig erfgoed

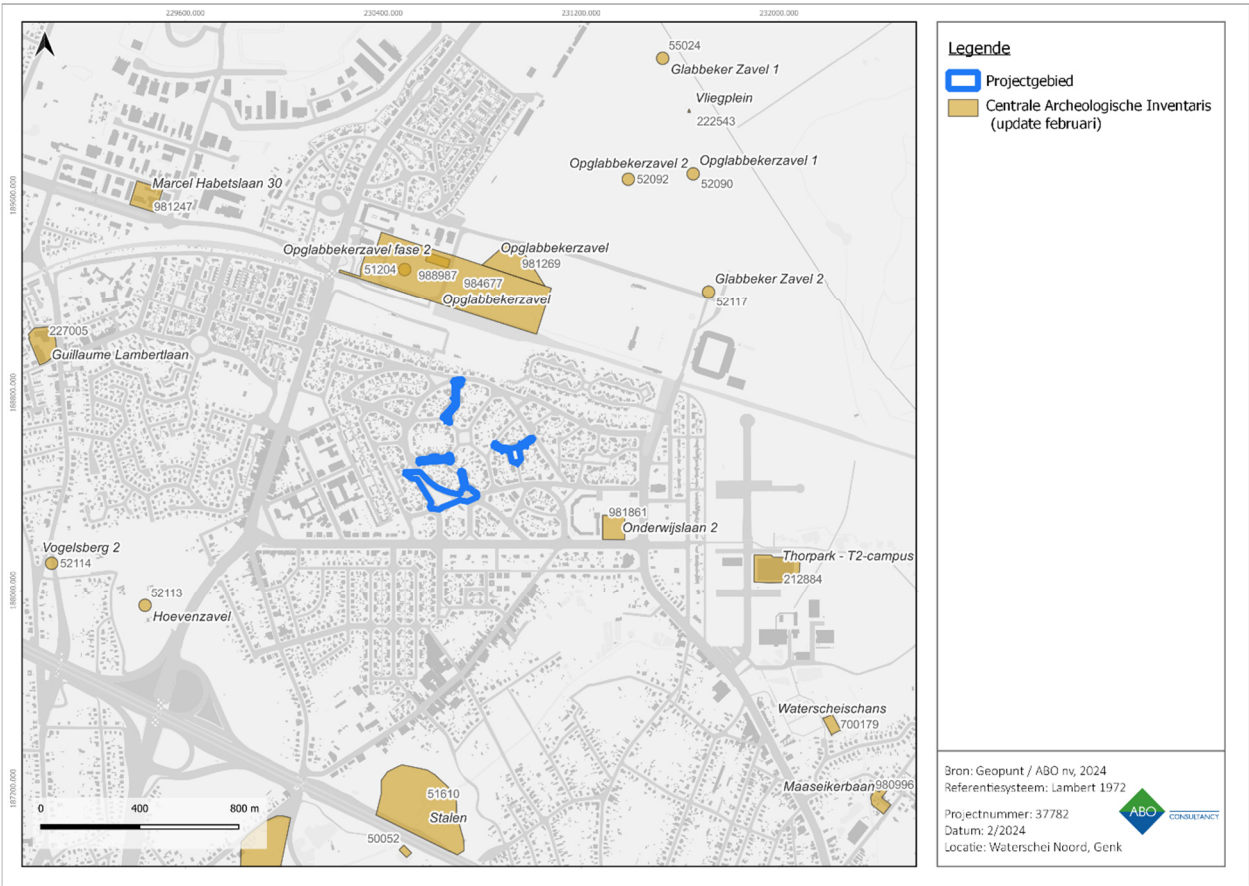
	69-73, 74-100, Vooruitgangstraat 1-20, 22-30, Genk		
15145	André Dumontlaan 31, Duinenlaan 2-4, Kerkeweg 2-36, Meridiaanlaan 1-3, 4-35, 36-76, Nijverheidslaan 1-63, Parklaan 1, Genk	‘Steenkoolmijn van Waterschei: Cité industrielle’	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
15110	André Dumontlaan 67, Genk	‘Steenkoolmijn van Waterschei’	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
15127	Arbeidsstraat 2-54, 64-70, Franklin Rooseveltstraat 1-14, Frans Allardstraat 1-58, 60-62, Gouverneur Alex. Galopinstraat 18-60, Haardstraat 2-8, Halenstraat 1-62, 64-84, Heidestraat 1-6, 8-14, Hoevenzavellaan 113-119, Jeneverbesstraat 1-3, Jules Carlierstraat 1-16, 17-35, Koning Albertstraat 1-46, 47-63, Louis Chainayestraat 1-30, Slopstraat 1-21, Vredestraat 1-50, 51-87, Waterscheistraat 1-57, Zaveldriesstraat 36-52, 53-66, 67, Zonnebloemstraat 1-56, 57, Zuidplaats 1-8, Genk	‘Steenkoolmijn van Zwartberg: Zuiderwijk’	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
15128	Adolf Greinerstraat 1-12, 13, Albert Forgeurstraat 1-10, 12-26, Alfred Wautersstraat 1-6, August Collonstraat 1-18, 20-30, Cockerillplaats 1-14, 15, De Macarstraat 1-6, 8-12, Delcourtplaats 1-14, Felix Despastraat 1-8, Georges Dodemontstraat 1-6, Gustave Francottestraat 1-38, 39-41, Henri Forirstraat 1-47, Henri Lacostestraat 1-4, 6-22, Hubert Decreeftstraat 1-20, 21-25, Hubert Goffinstraat 1-16, Ijzerstraat 1-16, Kerkplein 2-3, Leon Dereuxstraat 1-3, 4-8, Lucien Londotstraat 2-46, Luikerwijk 1-12, 13, Martelarenstraat 1-18, 20-24, Max L'Hoëststraat 1-6, Paul Habetslaan 1-8, Paul Trazensterstraat 1-12, 13-23, Romeplaats 1-28, Socialestraat 1-6, 7-9, 10-25, 26-56, Torenlaan 1-130, 132-142, Uilenspiegellaan, Zenobe Grammestraat 2-22, 23-92, 93-139, Genk	‘Steenkoolmijn van Zwartberg: Noorderwijk’	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
15144	Koning Boudewijnlaan 1-3, Mercel Habetslaan 1-31, Genk	‘Steenkoolmijn van Zwartberg: Ingenieurs- en personeelswoningen’	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
1923	Fazantenstraat, Klaverbergstraat, Nijverheidsstraat, As	‘Steenkoolterills van Waterschei’	Beschermd cultuurhistorisch landschap
2355	Kerkplein, Genk	Parochiekerk Sint-Albertus	Beschermd monument
2301	Duinenlaan 2, Genk	Parochiekerk Christus-Koning	Beschermd monument

2378	André Dumontlaan, Genk	Steenkoolmijn Waterschei: hoofdgebouw	Beschermd monument
2386	André Dumontlaan, Genk	Steenkoolmijn Waterschei: mijngebouwen en bovengrondse inrichtingen	Beschermd monument

Tabel 2: Tabel met de locatie van het onroerend erfgoed gelegen op of direct langs het projectgebied. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed, 2024)

4.2.2 ARCHEOLOGISCHE DATA

In de nabije omgeving van het projectgebied zijn er verschillende meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bekend van archeologische sporen en/of vondsten die een licht kunnen werpen op menselijke occupatie in het verleden (Figuur 27). Het gaat hier voornamelijk om resten uit de 20ste eeuw. In mindere mate zijn er ook meldingen van archeologisch erfgoed uit de Metaaltijden. Verder van het projectgebied werden eveneens meldingen gedaan over losse vondsten, bestaande uit lithische artefacten uit het Neolithicum. Maar deze zijn in de omgeving rond de terrils te situeren waar het landschap hoger gelegen is dan ter hoogte van het projectgebied.

Figuur 27: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving. (CAI, 2024).

Op basis van de beschikbare gegevens lijkt er een grotere trefkans te zijn voor een specifieke periode, namelijk de 20ste eeuw. Het kan echter niet uitgesloten worden dat er archeologische resten en/of sporen

uit uiteenlopende archeologische perioden aanwezig kunnen zijn op het terrein aangezien er eveneens een melding is uit de Metaaltijden. In deze situatie moet evenwel ook rekening gehouden worden met de kans op bewaring van archeologische resten en de mogelijke kenniswinst bij eventueel verder onderzoek.

CAI	Locatie	Datering	Omschrijving	Bron
984677	Opglabbekerzavel, Genk	WO II	Munten, vaatwerk, wapens, munitie, krijgsgevangenenkamp en loopgraven	Metaaldetectie, veldkartering, proefsleuven en proefputten
981269	Opglabbekerzavel, Genk	Metaaltijden	Grafheuvels	Booronderzoek, laseraltimetrie, materiaalstudie
981247	Marcel Habetslaan 30, Genk	/	Geen sporen of vondsten	Proefsleuven of proefputten
981861	Onderwijslaan 2, Genk	/	Geen sporen of vondsten	Proefsleuven en proefputten
212884	Thorpark- T2 campus. Nijverheidslaan, Genk	20 ^{ste} eeuw	Thorpark- T2 campus: waterkanalen, treinsporen, ... die duiden op een mijnsite	Proefputtenonderzoek
55154	Zwartberg, Genk	Laat Neolithicum	Losse vondsten: Geslepen strijdhamer met steelgat uit dioriet.	Literatuuronderzoek
55024	Glabbekerzavel, Genk	Neolithicum	Losse vondsten: Klingen, nucleus en afslagen	Literatuuronderzoek
52090	Opglabbekerzavel, Genk	Mesolithicum	Kampplaatsen: 560 lithische artefacten en ca. 40 lithische artefacten	Literatuuronderzoek
52092	Opglabbekerzavel, Genk	Mesolithicum	Kampplaatsen: lithische artefactenconcentratie	Literatuuronderzoek
52117	Glabbekerzavel, Genk	Midden Neolithicum	Losse vondsten: gepolijste pijlpunt	Litaratuuronderzoek

Tabel 3: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied (Centrale Archeologische Inventaris 2022).

In de directe omgeving van het projectgebied werden er sinds de wetswijziging van 2016 reeds verschillende archeologienota's (AN) en nota's (N) gepubliceerd (Figuur 28). Er werden tot nu toe nog geen eindverslagen gepubliceerd.

Er kan uit deze data geconcludeerd worden dat één keer geen maatregelen werden voorgeschreven na het uitvoeren van een landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuven en proefputten (ID 6275 en 19162), twee keer geen maatregelen na de bureaustudie (ID 24521 en 2787), één keer een opgraving die dient uitgevoerd te worden na het verkennend archeologisch booronderzoek en proefsleuvenonderzoek (ID 6855, 20159, 23877 en 28425) en één keer een landschappelijk booronderzoek werd voorgeschreven (ID 25965).

Archeologienota (ID 6275) ‘*Vooronderzoek Genk Onderwijslaan*’ werd uitgevoerd door ARCHEBO bvba in 2018. Op basis van het bureauonderzoek diende een profielputtenonderzoek uitgevoerd te worden (ID 19162). Dit werd uitgevoerd in 2021, eveneens door ARCHEBO nv. Hierbij werden twee profielputten geplaatst. Beide toonden een zeer antropogene bodemopbouw waarbij de bovenste lagen steeds uit een ophoging bestaat uit stabilisézand. Daarnaast was er bij één profiel eveneens verstoring onder de Ap-horizont. Slechts bij één profiel was er een Ap-horizont, een BC-horizont en een C-horizont. Deze vangt aan op een diepte van ca. 30 tot 35 cm-mv. Op basis hiervan werd een proefsleuvenonderzoek voorgeschreven en uitgevoerd op 10 juni 2021. Hierbij werden sporen noch vondsten aangetroffen. Er is dan ook geen archeologisch potentieel aanwezig ter hoogte van dit gebied.

Archeologienota (ID 25965) ‘*Vooronderzoek Genk, Stiemerbeek, valleiroute*’ werd geschreven door BAAC Vlaanderen in 2023. Op basis hiervan dient een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd te worden. Dit werd tot op heden nog niet uitgevoerd.

Archeologienota (ID 24521) ‘*Vooronderzoek Genk-As-Maasmechelen: deeltracé fietssnelweg Kolenspoor*’ werd geschreven door ARON bvba in 2022. Op basis van dit bureauonderzoek werden geen maatregelen voorgeschreven voor dit projectgebied aangezien alle geplande bodemingrepen, voor de aanleg van het nieuwe fietspad, zullen plaatsvinden binnen reeds afgegraven of sterk verstoorde zones.

Archeologienota (ID 6855) ‘*Vooronderzoek Genk-Opglabbekezavel*’ werd opgemaakt door Studiebureau Archeologie in 2018. Binnen deze archeologienota werd reeds een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Er werd slechts een zwak ontwikkelde podzolbodem aangetroffen en op basis hiervan een proefsleuvenonderzoek voorgeschreven. Hierop volgt een nota, geschreven door VEC bvba in 2023. Zij stellen dat het projectgebied ondertussen aangepast en verkleind werd. Het onderzoeksgebied werd hierbij opgedeeld in twee fases. Nota (ID 26135) ‘*Vooronderzoek Genk-Opglabbekezavel*’ omvat fase 1. Hierbij werd metaaldetectie, explosievendetectie en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden kuilen en loopgraven aangetroffen. Er dient een opgraving uitgevoerd te worden. Nota (ID 226980) ‘*Vooronderzoek Genk-Opglabbekezavel*’ omvat fase 2. Hier werd metaaldetectie en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden archeologische vondsten en sporen aangetroffen zoals bijvoorbeeld kuilen, loopgraven, muren en dergelijke. Deze zijn te dateren in WO II. Op basis hiervan dient een opgraving uitgevoerd te worden. Deze werd nog niet uitgevoerd en/of gepubliceerd.

Archeologienota (ID 20159) ‘*Vooronderzoek Genk-Opglabbekezavel*’ werd opgemaakt in 2021 door Studiebureau Archeologie. Hierbij werd reeds een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd waarbij in twee delen van het gebied een podzol werd aangetroffen. Er werd hier dan ook een verkennend archeologisch booronderzoek voorgeschreven, samen met een proefsleuvenonderzoek. Dit werd gefaseerd gedaan waarbij op een deel van het gebied het verkennend archeologisch booronderzoek en proefsleuven werden uitgevoerd en nadien op het ander deel. Bij beide delen werden enkele sporen aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er dient dan ook een opgraving uitgevoerd te worden binnen deze delen. Hierover werd nog niets gepubliceerd.

Tot slot werd archeologienota (ID 2787) ‘*Vooronderzoek Genk N74*’ geschreven door het VEC bvba in 2017. Hierbij werden geen maatregelen geadviseerd. Dit omwille van de reeds aanwezige verstoring tot een diepte van ca. 1 m-mv, de aanwezige structuren en de aanwezige ophoging. Mogelijk is er ook sprake van bodemverstoring.

Figuur 28: Visuele weergave van de gepubliceerde archeologienota's en nota's in dichte omgeving. (CAI, 2024)

ID	Naam	Type	Bedrijf	Conclusie
6275 ³	Vooronderzoek Genk Onderwijslaan	AN	ARCHEBO bvba	Uitgesteld vooronderzoek
19162 ⁴	Vooronderzoek Genk Onderwijslaan	N	ARCHEBO bvba	Geen maatregelen na het uitvoeren van landschappelijke profielputten en proefsleuven
25965 ⁵	Vooronderzoek Genk, Stiemerbeek, valleiroute	AN	BAAC Vlaanderen bvba	Uitgesteld vooronderzoek in de vorm van een landschappelijk booronderzoek
24521 ⁶	Vooronderzoek Genk-As-Maasmechelen: deeltracé fietssnelweg Kolenspoor	AN	ARON bvba	Geen maatregelen
6855 ⁷	Vooronderzoek Genk-Opglabbekezwel	AN	Studiebureau Archeologie	Uitgesteld vooronderzoek voor het uitvoeren van proefsleuven

³ 'Vooronderzoek Genk Onderwijslaan', 23 januari 2018.

⁴ 'Vooronderzoek Genk Onderwijslaan', 4 juli 2021.

⁵ 'Vooronderzoek Genk Genk, Stiemerbeek, valleiroute'.

⁶ 'Vooronderzoek Genk Genk-As-Maasmechelen'.

⁷ 'Vooronderzoek Genk Genk-Opglabbekezwel'.

26135	Vooronderzoek Genk-Opglabbekeerzavel (fase 1)	N	Vlaams Erfgoed Centrum bvba (VEC)	Er werden proefsleuven, metaal- en explosievendetectie uitgevoerd. Er dient een opgraving uitgevoerd te worden.
26980	Vooronderzoek Genk-Opglabbekeerzavel (fase 2)	N	Vlaams Erfgoed Centrum bvba (VEC)	Er werden proefsleuven en metaaldetectie uitgevoerd. Er dient een opgraving uitgevoerd te worden.
20159 ⁸	Vooronderzoek Genk Opglabbekeerzavel	AN	Studiebureau Archeologie	Er dient een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd te worden
23877 ⁹	Vooronderzoek Genk Opglabbekeerzavel (aanpassing ID 20159)	AN	Studiebureau Archeologie	Er dient een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd te worden
28425 ¹⁰	Vooronderzoek Genk Opglabbekeerzavel	N	Studiebureau Archeologie	Er dient na het verkennend archeologisch booronderzoek en proefsleuvenonderzoek een opgraving uitgevoerd te worden
2787 ¹¹	Vooronderzoek Genk N74	AN	Vlaams Erfgoed Centrum bvba (VEC)	Geen maatregelen

Tabel 4: Overzicht van de publicaties in de omgeving van het projectgebied (Inventaris Onroerend Erfgoed, 2024).

4.3 CARTOGRAFISCHE EN ICONOGRAFISCHE BRONNEN

Een belangrijke bron van informatie is historisch kaartmateriaal. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Eventueel eerder aanwezige middeleeuwse structuren zijn mogelijk reeds verdwenen en zijn dus niet meer opgenomen in recentere bronnen.

De oudste raadpleegbare cartografische bron is de Fricx-kaart van 1712 (Figuur 29). Er is nog geen bebouwing op of rondom het projectgebied aanwezig. Er zijn wel al wegen zichtbaar waarvan één loopt dwars op de toekomstige Duivenstraat maar aangezien deze kaart niet altijd correct gegeorefereerd is, is dat niet met zekerheid te zeggen. De Ferrariskaart uit 1777 daarentegen toont een zeer verschillend

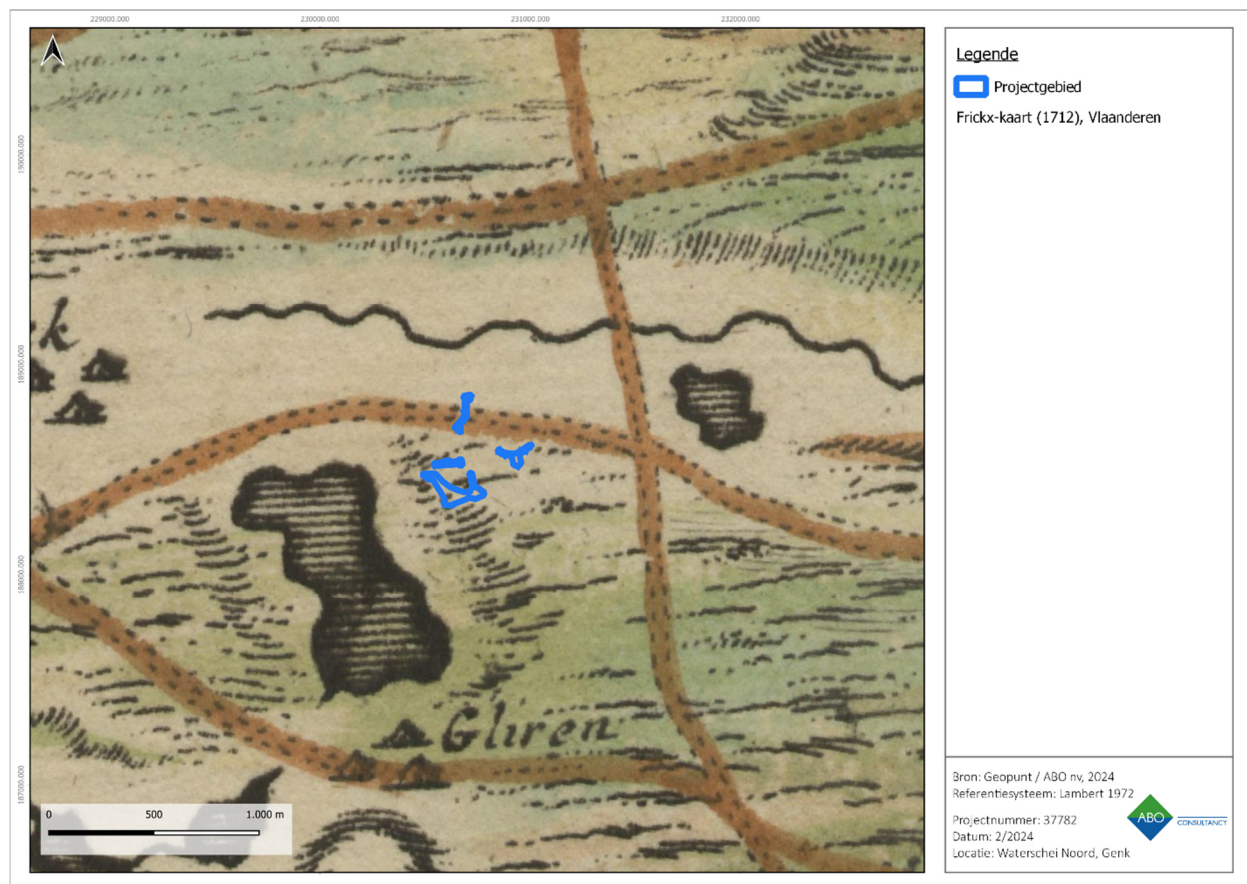
⁸ 'Vooronderzoek Genk Opglabbekeerzavel', 13 oktober 2021.

⁹ 'Vooronderzoek Genk Opglabbekeerzavel', 23 oktober 2022.

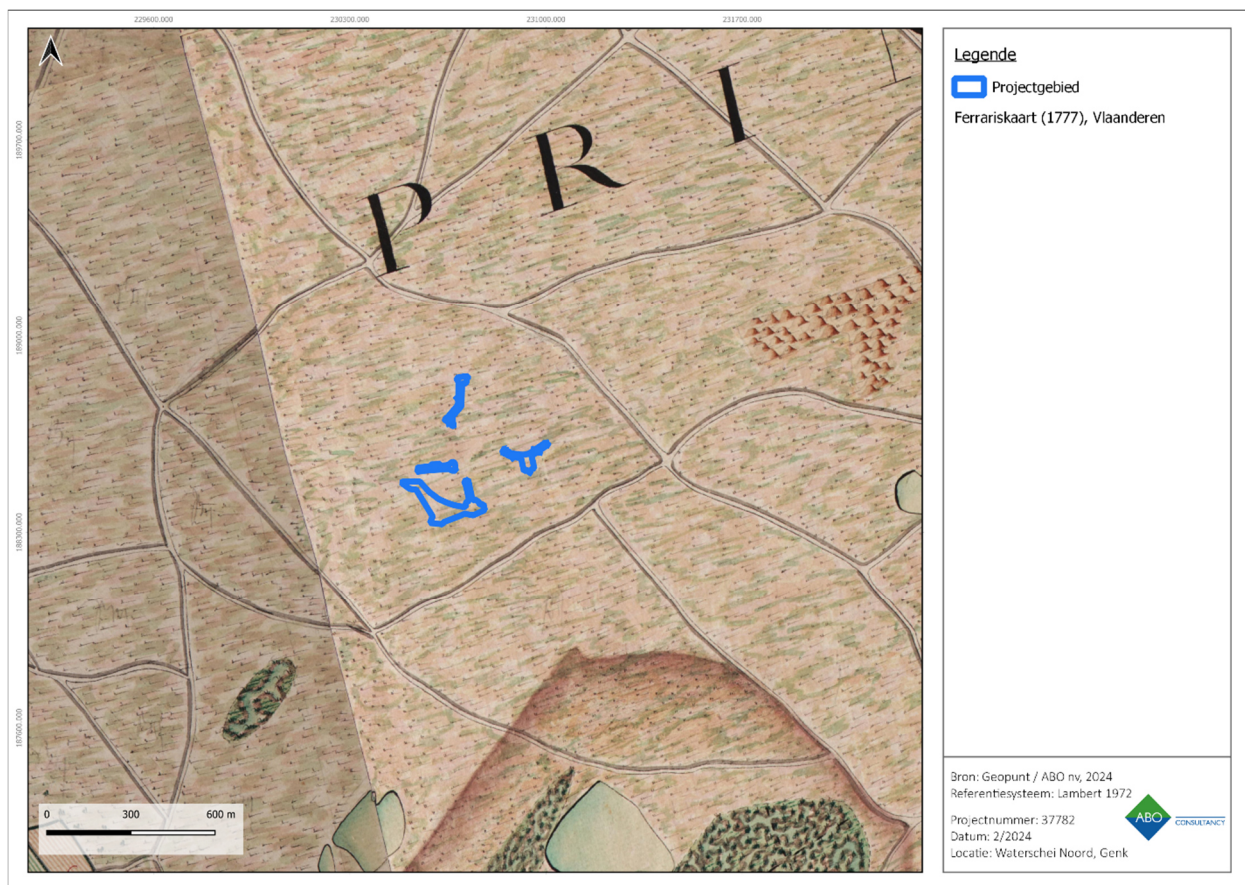
¹⁰ 'Vooronderzoek Genk Opglabbekeerzavel', 6 januari 2024.

¹¹ 'Vooronderzoek Genk Genk N74'.

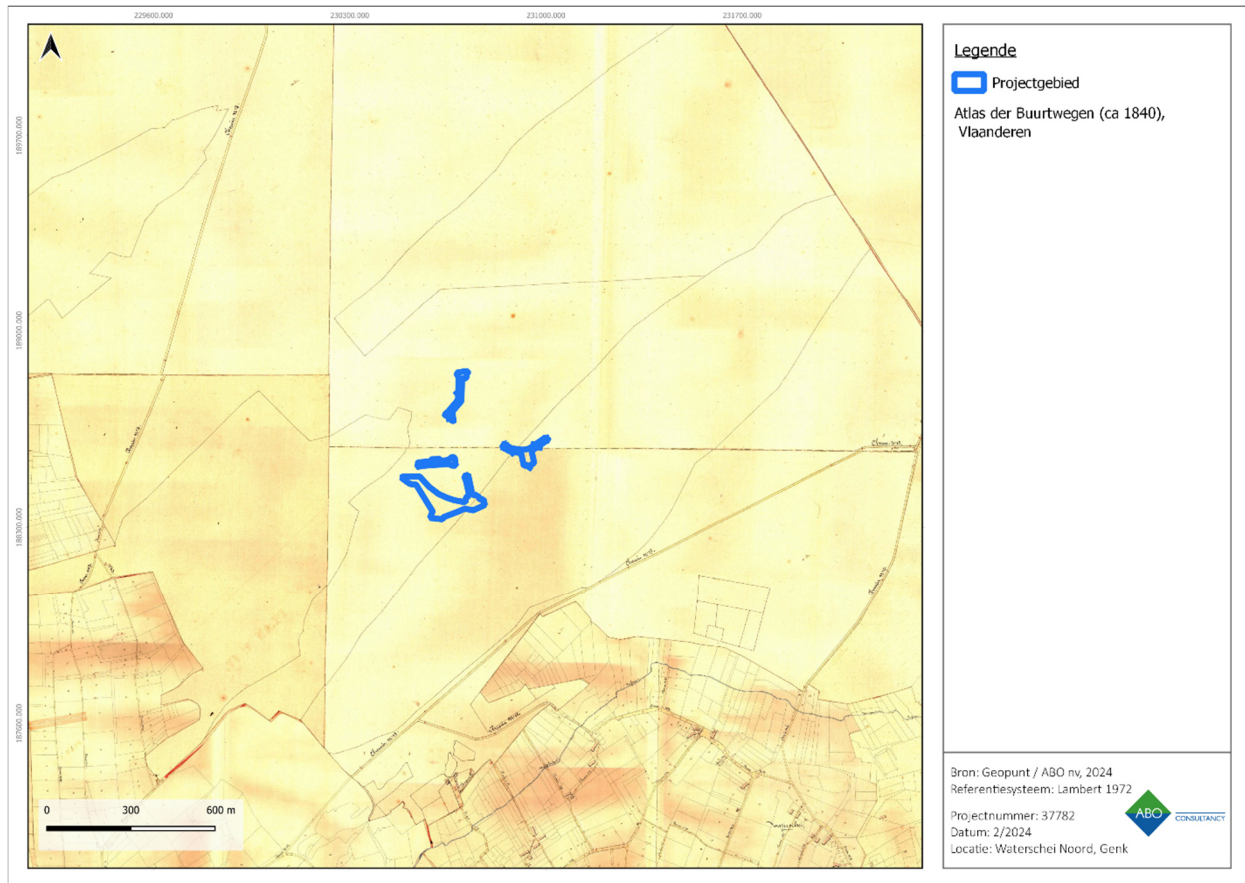
wegennet tegenover dat op de Frickx-kaart (Figuur 30). Er is nog steeds geen bebouwing te zien op of rond het projectgebied. Het gebied bestaat uit heide. De Atlas der Buurtwegen toont nog steeds noch bebouwing noch wegen ter hoogte van het projectgebied zelf. Er zijn wel reeds wegen zichtbaar ten westen (Chemin 4) en ten zuiden (Chemin 15) (Figuur 31). Het beeld ter hoogte van het projectgebied blijft eveneens onveranderd op de Topografische kaart Vandermaelen waar wel 'Bruyere de Waterscheyd' staat bij het projectgebied dat bestaat uit heide (Figuur 32). Ten noorden hiervan staat 'Gouwbergen' en de vorm ervan is aangegeven door middel van lijntjes op de kaart. De voorheen vermelde chemins zijn nog steeds aanwezig. Op de topografische kaart van 1873 lijkt het verloop van Chemin 4 te zijn veranderd (Figuur 33). Maar Chemin 15 is nog steeds hetzelfde. Hier is het gebied nog steeds onbebouwd maar is wel reeds een aanduiding van 'Hoeven Zavel' doorheen het projectgebied, 'Op Gelakheeker Savel' en 'Aen de Zwart Berg' ten noorden van het projectgebied. 'Waterscheyd' staat ten zuiden van het gebied aangeduid op de kaart.

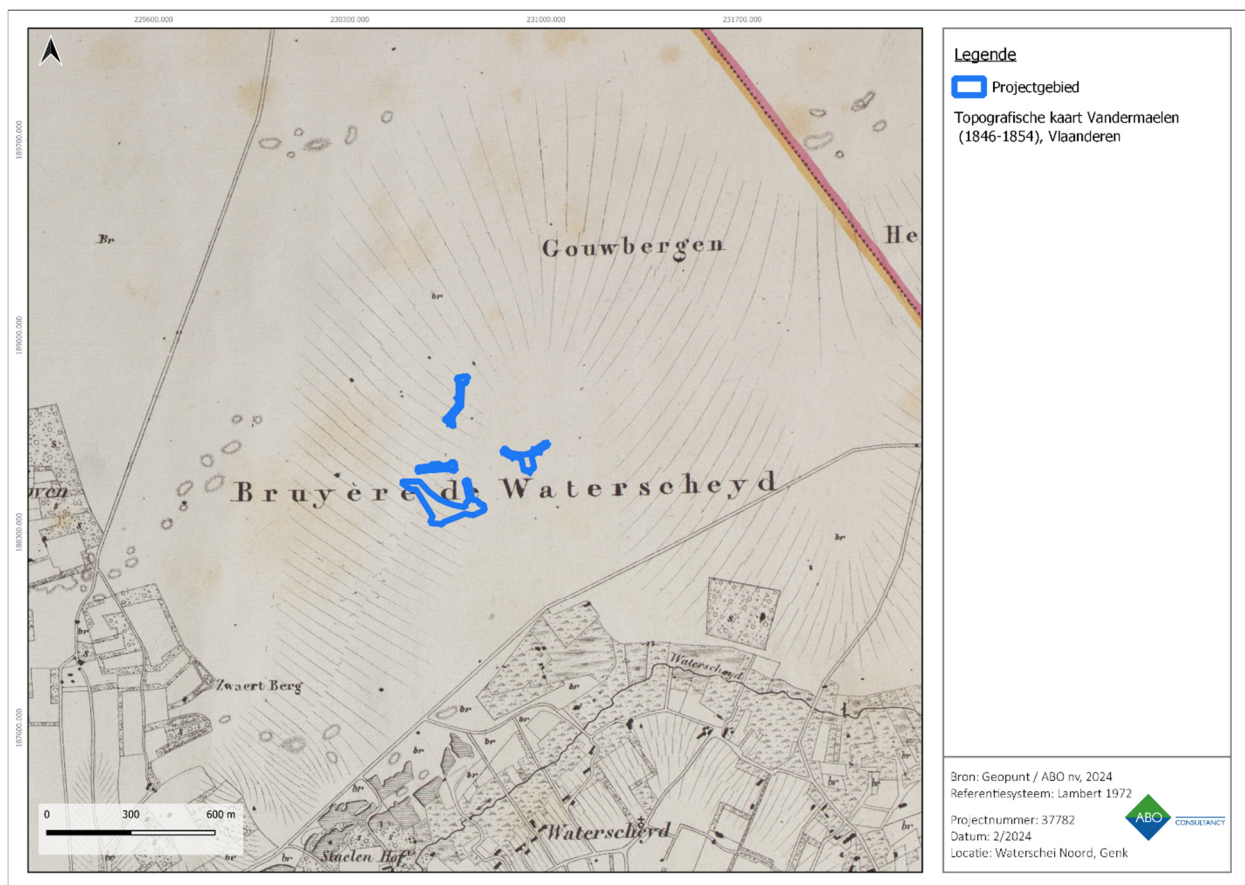
Figuur 29: Frickx-kaart met aanduiding van het projectgebied

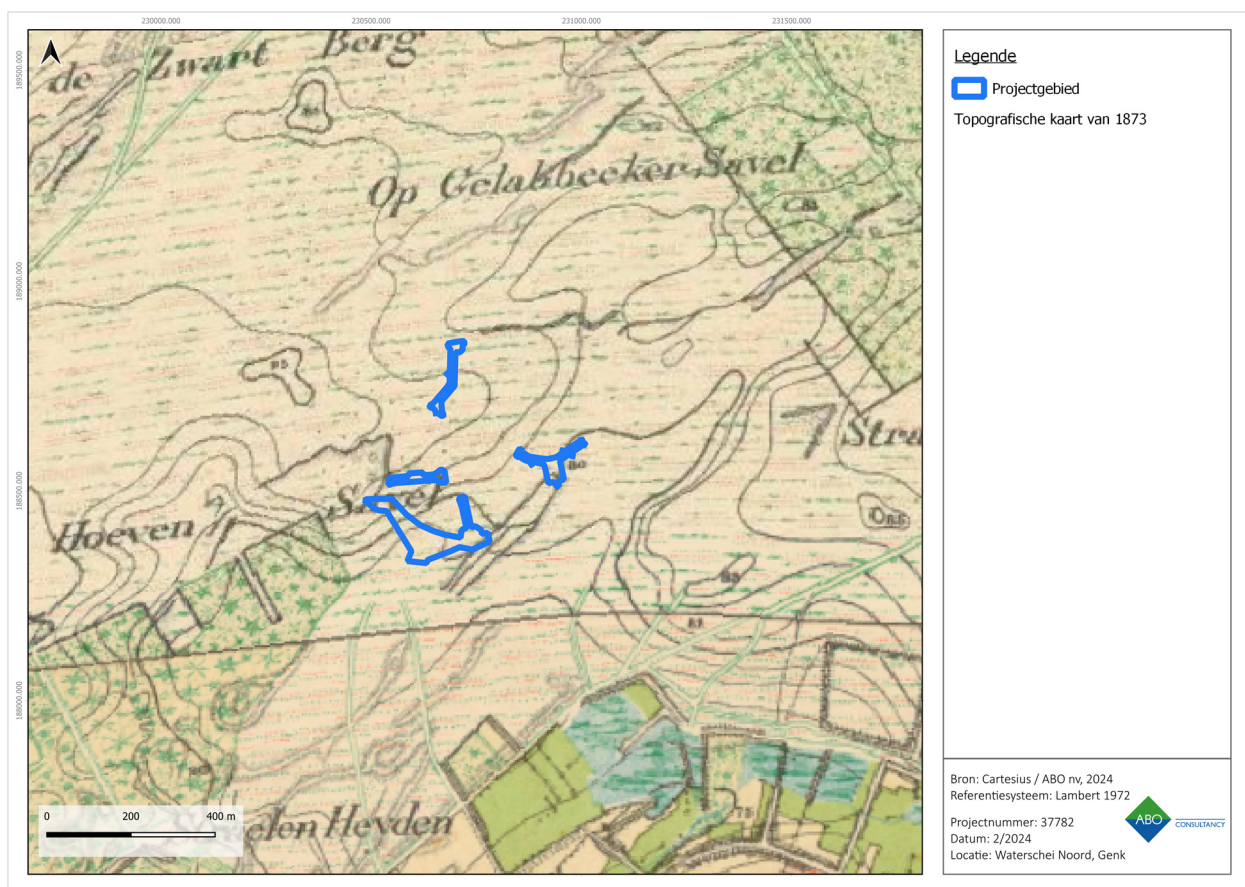
Figuur 30: Ferriskaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 31: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied

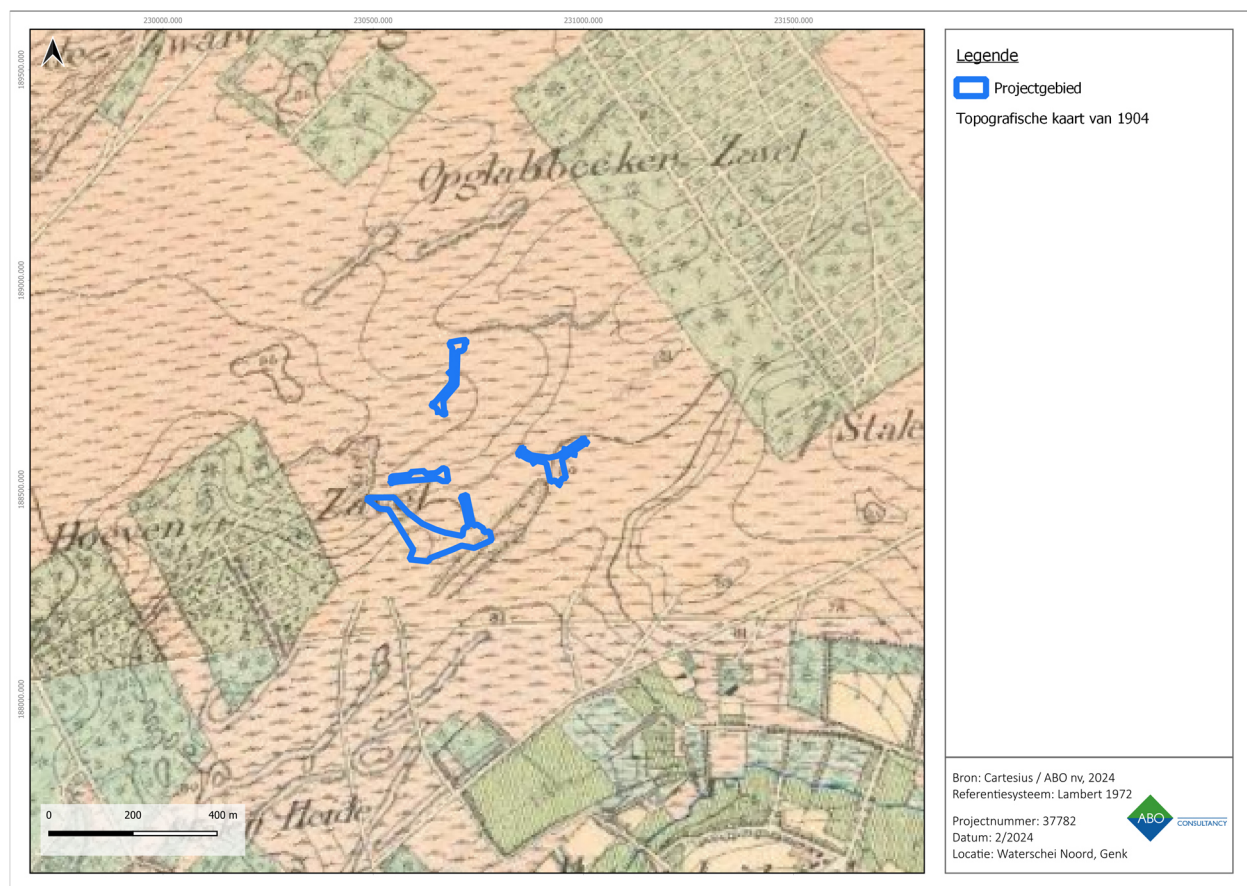
Figuur 32: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied

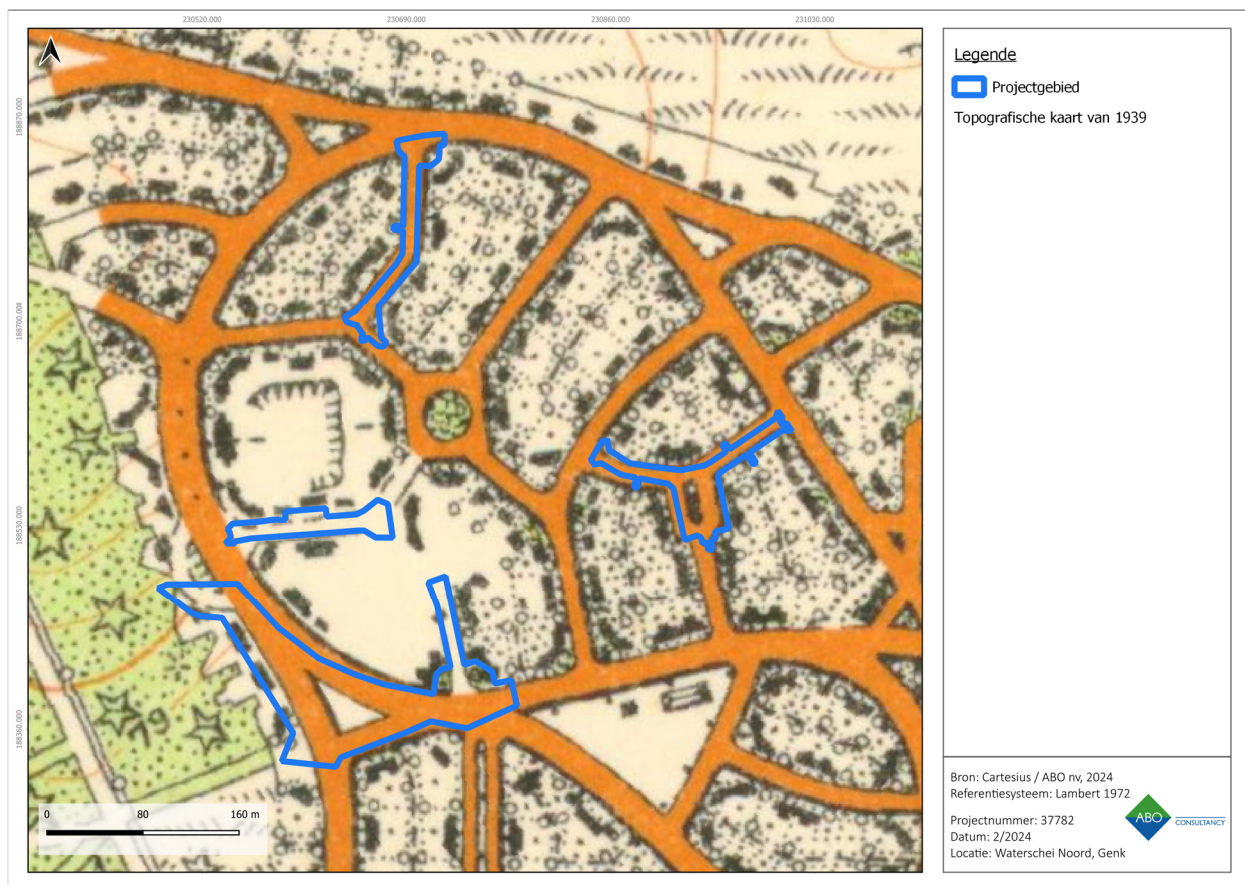
Figuur 33: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

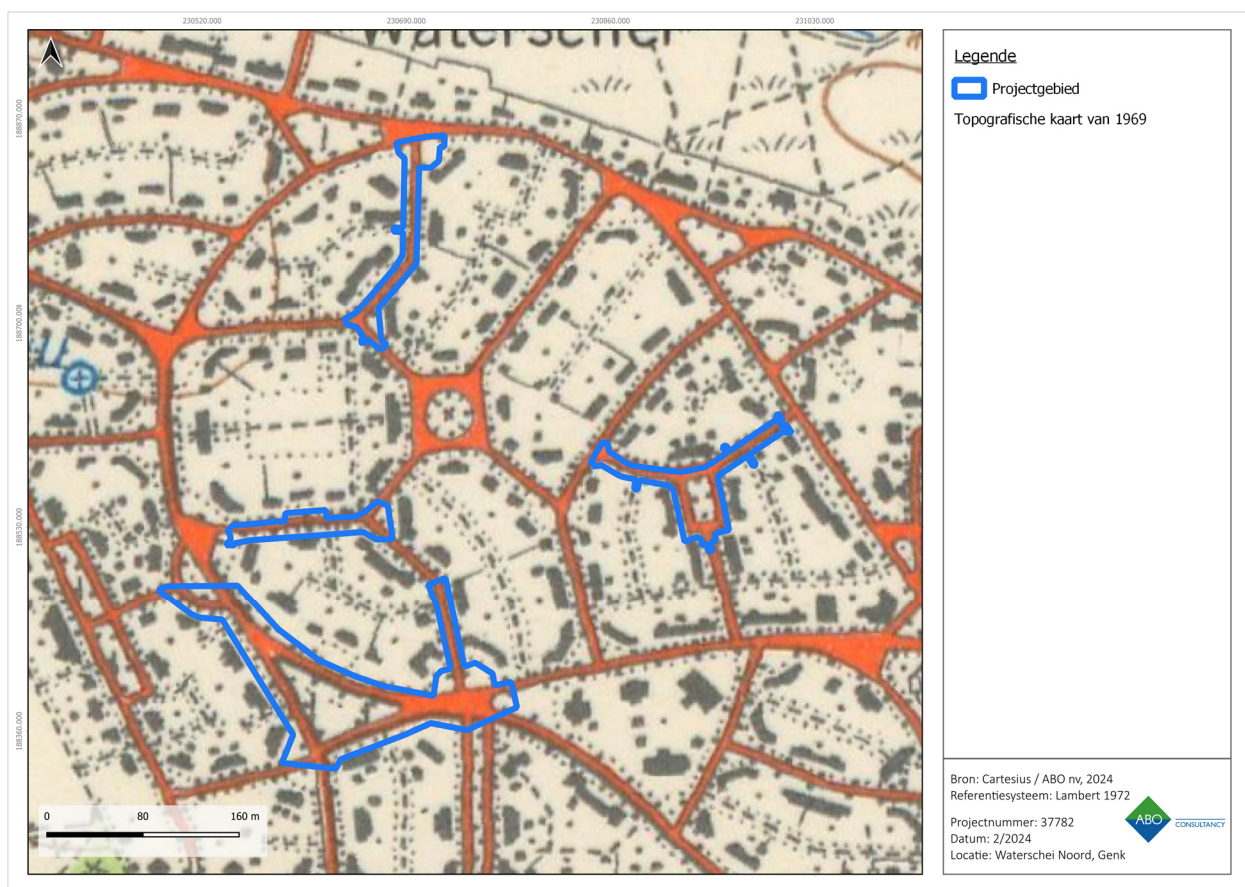
Recentere landschapsveranderingen tonen aan dat de omgeving ter hoogte van het projectgebied nog ongewijzigd is op de topografische van 1904 (Figuur 34). Op de topografische kaart van 1939 is reeds het grootste deel van het stratennet aanwezig en ziet men de eerste bebouwing (Figuur 35). Op de topografische kaart van 1969 is het huidige stratennet reeds zichtbaar (Figuur 36). Vanaf de orthofoto van 1971 is er geen verandering meer zichtbaar ter hoogte van het projectgebied (Figuur 37 tot en met Figuur 39).

Figuur 34: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied

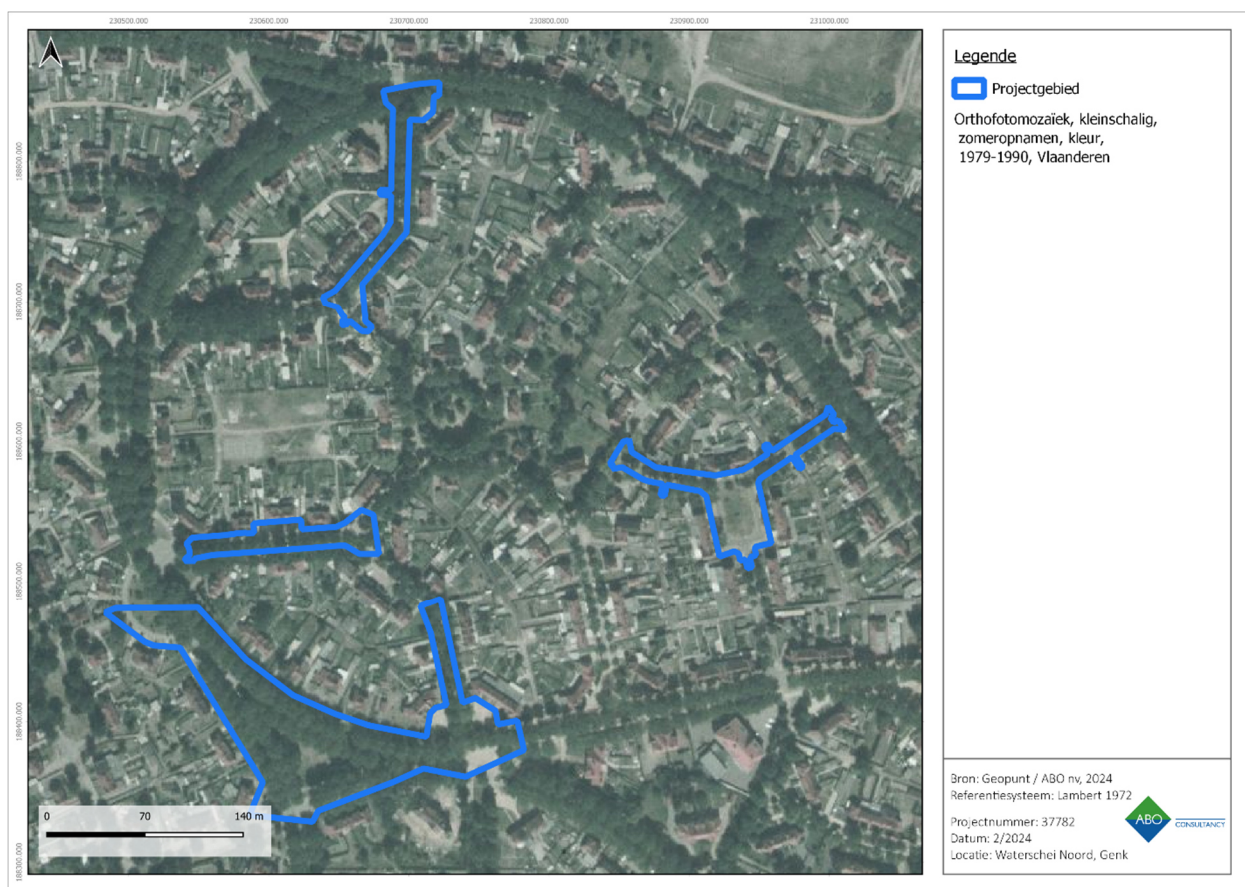
Figuur 35: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied

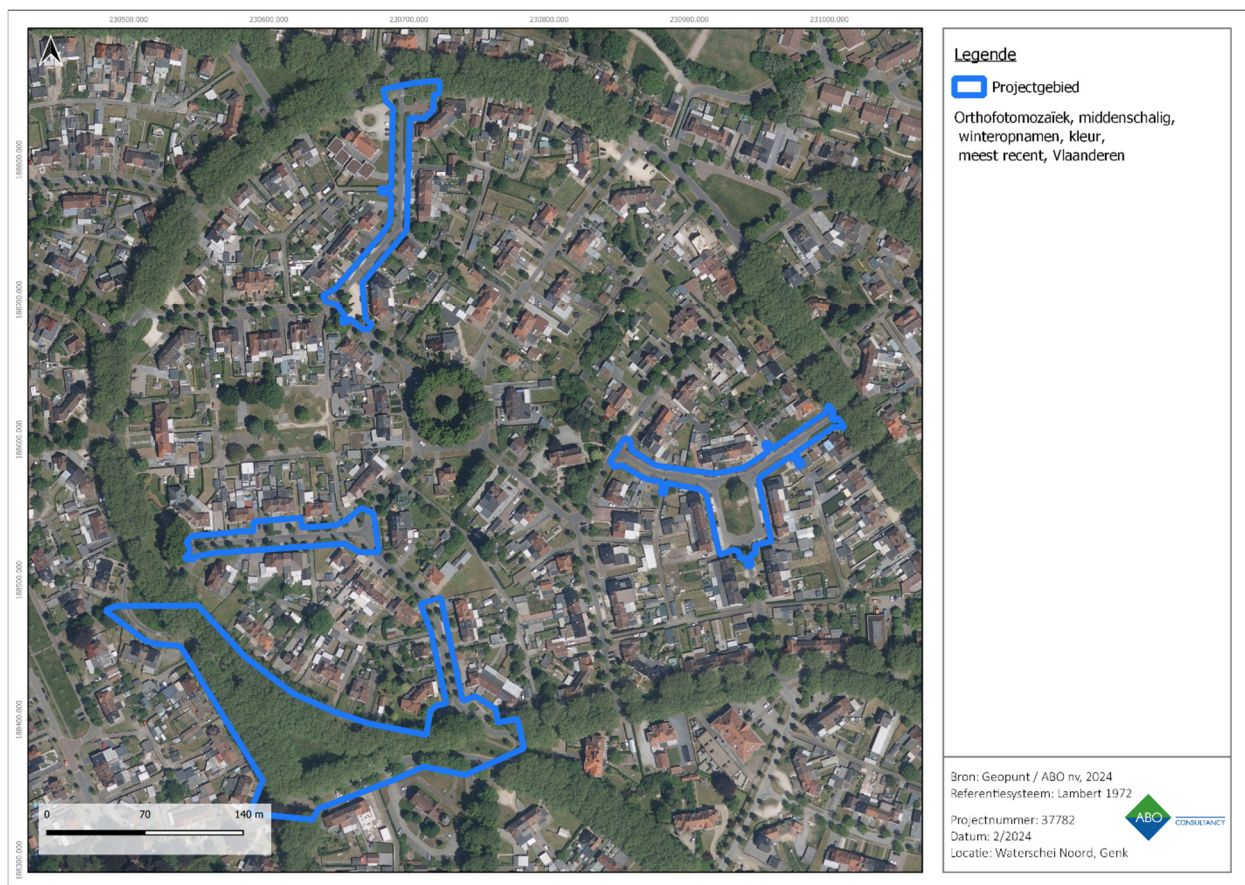
Figuur 36: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 37: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 38: Orthofotomozaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 39: Meest recente orthofotomozaïek (2023) met aanduiding van het projectgebied

5 BESLUIT

Deze archeologienota werd opgemaakt door ABO nv naar aanleiding van het verwijderen van de huidige verharding, de heraanleg (met een licht gewijzigde indeling van het straatbeeld) ervan en het realiseren van wadi's. Het doel van dit onderzoek is driedig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Het antwoord op deze onderzoeksvragen luidt als volgt:

- Er zijn tijdens archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de directe omgeving sporen gevonden uit WO II en de 20ste eeuw. De nieuwste tijd was hierbij het sterkst vertegenwoordigd. Verder zijn er ook enkele locaties gekend op basis van bijvoorbeeld veldkartering en laseraltimetrie. Uit literatuur zijn eveneens enkele locaties met losse steentijdvondsten gekend. Op basis van deze informatie bestaat de kans om resten en/of sporen van menselijke aanwezigheid uit voornamelijk de Metaaltijden en 20ste eeuw aan te treffen ter hoogte van het projectgebied. De vondsten bestaan voornamelijk uit treinsporen en andere zaken die te maken hebben met de mijnbouw. Maar eveneens loopgraven en dergelijke die dateren uit WO II. Aangezien de tuinwijk reeds gebouwd was in 1939 en nagenoeg onveranderd is gebleven, is de kans zeer klein dat zich hier in de bodem vondsten zouden bevinden die dateren uit WO II. Daarnaast ligt het binnen vastgesteld bouwkundig erfgoed, namelijk 'Steenkoolmijn van Waterschei: Tuinwijk'. Dit is de locatie waar de woningen voor het personeel werden gerealiseerd in de jaren 20.
- Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied onbebouwd was tot en met 1904. Er is pas bebouwing zichtbaar vanaf de topografische kaart van 1939. Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen op een gradiëntzone die afhelt in zuid/zuidoostelijke richting de Stiemer. De landschappelijke ligging van het projectgebied brengt mogelijk een verhoogde archeologische verwachting met betrekking tot de steentijden met zich mee. De Quartaire sedimenten bestaan uit fluviatiele afzettingen van het Cromeriaan en het Baveliaan. Verder is de bodem in het buurt van het projectgebied bestaande uit voornamelijk zandgronden en duinen met grotendeels een duidelijke B-horizont. Er is mogelijks veen aanwezig in de bodem. Een dergelijke sequentie heeft een relatief klein archeologisch potentieel. De zandige opduikingen nabij waterlopen, gevormd door deze Elpw-afzettingen, waren vanaf de steentijd aantrekkingspolen voor bewoning. De sporen die deze jager-verzamelaars achterlieten bestaan voornamelijk uit verspreide vondsten op het toenmalig loopvlak. Als deze loopvlakken kort na gebruik niet worden afgedekt is de kans op bewaring van paleolithicum- en mesolithicumsites zeer klein. De huidige toestand bestaat uit pleinen bij Talingpark, de Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat. Daarnaast omvat het projectgebied voornamelijk de rijbaan in de Duivenstraat, Mezenstraat, Grasmusstraat, Talingpark, de Ceintuurlaan, Binnenlaan, Zwaluwstraat en een heel klein deel van de Spechtstraat. De initiatiefnemer plant het (lokaal) verwijderen van de bestaande verhardingen ter hoogte van de rijweg en de heraanleg hiervan in waterdoorlatende verharding. Er zullen eveneens groenzones met wadi's gerealiseerd worden en daarnaast drie wadi's in de pleinen. De kleine wadi's hebben een beperkte verstoringdiepte van 30 cm-mv in de reeds bestaande verhoogde bermen. De twee kleinere wadi's hebben eveneens een beperkte verstoringdiepte van 30 cm-mv in de reeds bestaande verhoogde pleinen. De grootste wadi, ter hoogte van het plein aan Talingpark heeft een diepte van maximaal 1m-mv. De bestaande verstoringen bestaan uit de wegnis van ca. 40 cm-mv, verhoogde pleinen en groenzones en de reeds aanwezige rioleringen met een diameter van 160mm en 400mm. De nieuwe PVC-buizen met een diameter van 160mm

zullen minder diep dan deze komen te liggen, namelijk op een diepte van 60cm-mv. Hier zullen dan ook geen bijkomende verstoringen plaatsvinden.

- **Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat er een eerder laag potentieel tot kennisvermeerdering is voor het projectgebied. Omwille van de beperkte impact van de werken dient er geen verder onderzoek uitgevoerd te worden.**

De huidige bureaustudie is afdoende omwille van de beperkte impact die de geplande bodemingrepen zullen hebben op de bodem. De nieuwe rijweg zal noch dieper noch breder zijn dan de bestaande rijweg. De kleine wadi's in onder meer de Mezenstraat zullen slechts een diepte hebben van 30 cm-mv. Dit is niet noodzakelijk dieper dan de reeds aanwezige groenzones/verharding. Daarnaast zullen de drie grotere wadi's een beperkte omvang en diepte hebben. Dit geldt ook voor de insnijdingen die gemaakt zullen worden voor het plaatsen van de nieuwe PVC-buizen om de percelen te verbinden met de wadi's voor afwatering. De insnijding zal een breedte hebben van 1 meter welke loopt over de breedte van de rijweg. Deze breedte varieert rond de 3 meter over de verschillende straten die het projectgebied omvat. De reeds aanwezige rioleringsbuizen (Ø 160mm en Ø 400mm) liggen dieper dan de nieuw te leggen PVC-buizen (Ø 160mm). Deze vaststelling doet ons concluderen dat verder archeologisch onderzoek niet aan te raden is en wordt er aldus gepleit voor 'geen maatregelen' voor het projectgebied zodoende omkaderd in het Programma van Maatregelen.

6 BIBLIOGRAFIE

Cartografische bronnen

Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique de Genk, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.

Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2.500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).

Geopunt Vlaanderen, Orthofoto's 1971, 1979-1990, 2002-2003, 2014, 2015, 2016, 2020, *Talingpark, Grasmusstraat, Spechtstraat, Duivenstraat, Mezenstraat, Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat, Genk* [online], <http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 13 februari 2024)

Kaart van Villaret, Institut National de l'Information Géographique et Forestière, Sint-Mande (France), CH 292, uitgegeven in 1745, schaal 1:14.400.

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

Topografische kaarten, 1873, 1904, 1939, 1969, 1981, 1989, *Talingpark, Grasmusstraat, Spechtstraat, Duivenstraat, Mezenstraat, Ceintuurlaan, Binnenlaan en Zwaluwstraat, Genk* [online], www.cartesius.be, (geraadpleegd op 13 februari 2024)

Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.

Publicaties

'Genk', 1981. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13855>.

'Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 395'. Geraadpleegd 23 februari 2024. <https://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=395>.

'Vooronderzoek Genk Genk N74', 19 april 2017. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/2787>.

'Vooronderzoek Genk Genk, Stiemerbeek, valleiroute', 13 mei 2023. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/25965>.

'Vooronderzoek Genk Genk-As-Maasmechelen: deeltracé fietssnelweg Kolenspoor', 28 december 2022. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/24521>.

'Vooronderzoek Genk Genk-Opglabbekerzavel', 30 maart 2018. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/6855>.

'Vooronderzoek Genk Onderwijslaan', 23 januari 2018. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/6275>.

'Vooronderzoek Genk Onderwijslaan', 4 juli 2021. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/19162>.

'Vooronderzoek Genk Opglabbekerzavel', 13 oktober 2021. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/20159>.

'Vooronderzoek Genk Opglabbekerzavel', 23 oktober 2022. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/23877>.

'Vooronderzoek Genk Opglabbekerzavel', 6 januari 2024. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/28425>.